

Benelux Pest 2016

Pagina 18 - 26

- ▣ Vrouwen in de plaagdierbestrijding
- ▣ Alle duiven op het dak
- ▣ Biociden van het gesloten circuit
- ▣ Ilt en handhaving biociden
- ▣ Nieuw Handboek beheersing rattenpopulaties
- ▣ KPMB modulair systeem

CELEBRATING
25
YEARS
2016

DE OPLOSSING VOOR VLIEGENBEHEERSING IN PUBLIEKE RUIMTEN

Chameleon® Sirius

EFFICIËNTE VLIEGENBEHEERSING MET EEN TRENDY TWIST!

De Chameleon® Sirius is een nieuwe, elegante unit die speciaal ontworpen is voor gebruik in allerhande ruimten die toegankelijk zijn voor het grote publiek. Deze smaakvolle vliegenlamp, beschikbaar in verschillende kleuren en geschikt voor zowel horizontale als verticale ophanging, is uiterst geschikt voor gebruik in restaurants, cafés of hotels. De Sirius beschikt over unieke 14-Watt Quantum shatterproof tubes die aangedreven worden door een elektronische ballast voor een professionele en milieuvriendelijke vliegencontrole.

Afmetingen	H: 19cm B: 58cm D: 12cm
Gewicht	2,7 kg
Vangbereik	Wandmontage: 60 m ²
Afwerking	☐ Roestvrij Staal ☐ Wit ☐ Antraciet
Gegevens tubes	<ul style="list-style-type: none"> • 2 x 14 Watt T5 PestWest Quantum tubes • Shatterproof coating van industriestandaard FEP • Gevoed door een elektronische ballast

Het blad voor de
plaagdierbestrijdingsbranche wordt twee
keer per jaar gepubliceerd in een oplage van
1800 stuks.

Redacteur

Dr. ing. Joeke Nijboer

Redactioneel medewerkers

Ardaan Gerritsen / Rinus van Zanten

Geeft de stand van zaken weer binnen de
plaagdierbestrijdingsbranche.

Pest Control News staat voor informatie
verstrekking en uitwisseling van gedachten.

Nieuws, artikelen, brieven, reacties,
adreswijzingen etc. kunt u zenden aan:

NT Services, t.a.v. Pest Control News

J. Nijboer

Struisvaren 21

2661 PW Bergschenhoek

Nederland

telefoon: 31 (0)10-5290420

E-mail: Joeke@pestcontrolnews.com

Advertenties

Voor informatie betreffende advertenties kunt
u contact opnemen met de redactie of uitgever
van dit blad.

Advertenties dienen minimaal drie weken voor
het verschijnen van het blad in het bezit te zijn
van de redacteur of uitgever.

Ontwerp

Albatross Marketing

Druk

Drukkerij Baudoin

E-mail: noella@drukkerijbaudoin.be

Tel: +32 (0) 475 433 163

In deze uitgave

Vanaf De Zijlijn

- 6 Vrouwen in de plaagdierbestrijding
- 8 Alle duiven op het dak
- 11 Zungo
- 13 Persbericht Bayer en SBM Développement
- 14 Richtlijn bestrijding houtaantasting door schimmels en insecten van kracht
- 17 Alarmbellen maken vroegtijdige plaagdetectie mogelijk

Conferentieverlagen

- 18 Benelux Pest 2016
- 25 Presentaties op Benelux Pest: lasers en virussen
- 26 Rinus krijgt een boek
- 27 Beursorganisatie praat met DSV over Pest-Protect ICUP 2017

Technische Zaken

- 29 Zika virus
- 30 Biociden van het gesloten circuit
- 32 ILT en handhaving biociden

Nieuws Van De Brancheorganisaties

- 34 Nieuw Handboek Beheersing Rattenpopulaties gepubliceerd
- 35 Wat verandert er door de Wet Natuurbescherming
- 37 Het CPMV speelt in op de behoefte van haar klanten
- 38 KPMB modulair stelsel
- 39 KPMB certificeert meerdere normen in één keer
- 40 Bij aanschaf PestWatcher gratis online MyPestWatcher
- 41 PLA..N Branchevereniging met ambitie

Agenda / Wie Is Wie

- 42 Agenda
Naamswijziging Killgerm Nederland
Miriam Pedersen
- 43 20 jaar Killgerm Benelux

© Pest Control News Limited 2016.

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Pest Control News aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor aangeleverd materiaal zoals advertenties en teksten. Pest Control News aanvaardt geen claims voortvloeiende uit advertenties of resultaten naar aanleiding van het gebruik van middelen en producten.

Pest Control News houdt zich het recht voor om artikelen te weigeren.

Het was de beste beurs ooit. Nog nooit waren zoveel standhouders en bezoekers op Benelux Pest. In dit nummer van Pest Control News zijn negen pagina's gewijd aan deze beurs. Met recht kan gezegd worden dat zowel de voormalige RIWA-dagen, nu de Killgerm-dagen en Benelux Pest een begrip zijn in België en Nederland.

Het vak plaagdierbestrijding verandert steeds meer. Gedachteloos een "doosje met gif wegzetten" is er niet meer bij. Plaagdierbestrijders zijn nu steeds meer en meer plaagdiercoach. Dat zijn personen met verstand van zaken die bereid zijn beurzen te bezoeken, informatiedagen te volgen, hun klanten meer en meer voorlichten en begeleiden volgens het IPM principe. De grondlegger van de Killgerm group, Jonathan Peck, had dit lang geleden al gezien en hamerde op het IPM principe binnen al zijn vestigingen. Killgerm Benelux heeft Pest Control News daarom volop bij gestaan bij de organisatie van Benelux Pest. Killgerm Benelux vierde op de beurs ook haar twintigjarig bestaan en iedereen kon een glas champagne heffen om een toast uit te brengen.

Ik vermoed dat de helft van alle plaagdierbestrijders de cursus Buitengebruik Rodenticiden gevolgd heeft. De overigen die na 1 januari 2017 rodenticiden buiten willen gebruiken, moeten die cursus alsnog volgen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren bij de SPA-groep waar ook de auditoren die gaan waarnemen of rodenticiden op de juiste manier worden toegepast door plaagdierbestrijders en agrariërs, opgeleid worden. Momenteel zijn nog zeer

weinig tot geen enkele agrariër opgeleid volgens het protocol buitengebruik rodenticiden. IL&T, bij monde van de heer Willem Ruiter, laat in dit tijdschrift weten dat ook zij, wanneer ze rodenticiden willen gebruiken na 1 januari 2017, een cursus over dit protocol moeten hebben gevolgd. Het is de grote vraag of dit op tijd zal lukken. Wellicht biedt dit extra kansen voor plaagdierbestrijders of ...wordt de invoering van het protocol Buitengebruik Rodenticiden uitgesteld? Bij het ter perse gaan van dit nummer was dit nog niet bekend. Wel verwacht de heer Ruiter dat plaagdierbestrijders zich zullen committeren aan de wet rondom het buitengebruik. Mocht dat niet zo zijn, dan behoudt de overheid zich het recht voor om het gebruik van rodenticiden buiten helemaal te verbieden.

De auditoren zijn opgeleid. Wanneer een plaagdierbestrijdingsbedrijf zich wil laten certificeren voor het buitengebruik rodenticiden kan een afspraak voor een audit gemaakt worden. De auditoren toetsen of het protocol op de juiste manier wordt toegepast door de professionele plaagdierbestrijders. Ook kunnen auditoren andere gebruikte certificaten binnen de plaagdierbestrijding certificeren. KPMB is de schemabeheerder bij vele certificeringsprocessen. PCN zal de ontwikkelingen op de voet volgen.

De Nederlandse overheid heeft aangegeven dat het buitengebruik rodenticiden zo beperkt mogelijk moet zijn en alleen volgens de IPM regels. België bewandelt een ander spoor. In het gehouden interview met mevrouw Vanhoutte, Diensthoofd Biociden van de Afdeling Productbeleid en Chemische stoffen van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en de Leefmilieu wordt daar dieper op in gegaan. Het gevolg van deze andere benadering is dat rodenticiden door iedereen gebruikt en toegepast mogen worden, mits de gebruiksaanwijzing wordt toegepast.

Er zijn maar weinig plaagdierbestrijders die iets weten van muskusratten en hun bestrijding. In een artikel wordt uitgebreid ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de bestrijding van deze dieren.

Invasieve exoten rukken op. Een voorbeeld daarvan is het Zika virus dat mede verspreid wordt door de tijgermug. Gelukkig wordt de gastheer van het Zika virus bijna nooit aangetroffen in Nederland en België. Maar het zal niet lang meer duren eer wij in België en Nederland te maken krijgen met dit virus.

Er wordt stil gestaan bij het feit dat Killgerm Benelux 20 jaar geleden is opgericht. Dankzij de inspanningen van de toenmalige directeur Rinus van Zanten en de huidige directeur Marc van Zanten is dit bedrijf uitgegroeid tot de belangrijkste leveranciers van biociden en materialen in België en Nederland: Proficiat!

Joeke Nijboer
Redacteur Pest Control News

PROFESSIONAL
PEST MANAGEMENT

LANGDURIGE CONTROLE. LANGDURIGE TEVREDENHEID.

Demand® CS is een unieke formulering op basis van microcapsules voor een langdurige en professionele bestrijding van alle vliegende en kruipende insecten die een gevaar vormen voor de openbare hygiëne.

- ▶ Uitstekende residuele werking
- ▶ Zeer breed werkingsspectrum voor verschillende soorten hinderlijke insecten
- ▶ Gemakkelijk toe te passen
- ▶ Kostenbesparend
- ▶ Zeer goed werkzaam op verschillende oppervlakken
- ▶ Snelle resultaten

FOR LIFE UNINTERRUPTED™

 Demand®CS
Insecticide

syngenta®

GEBRUIK BIOCIDEN VEILIG. LEES ALTIJD DE INSTRUCTIES OP HET ETIKET VOOR GEBRUIK. Demand®CS bevat lambda-cyhalothrine. Demand® iCAP technology, For Life Uninterrupted, the Alliance frame, the Purpose icon and the Syngenta logo are trademarks of a Syngenta Group Company. © 2015 Syngenta. Syngenta Crop Protection AG, Basel, Schweiz
Email: ppm.eame@syngenta.com. Web: www.syngentappm.com

TM

VROUWEN IN DE PLAAGDIERBESTRIJDING

De afkorting van de naam zegt het al: FD Plaagdierpreventie betekent Franc en Dayana Plaagdierpreventie. Dayana is dan ook zeer nauw betrokken bij het bedrijf.

FD Plaagdierpreventie is opgericht in 2012 door het echtpaar Franc en Dayana Telkamp uit Eindhoven. Franc Telkamp was daarvoor werkzaam geweest bij AB Brabant en na het afstoten van de plaagdierafdeling werd deze afdeling door hem en zijn vrouw overgenomen en werd FD Plaagdierpreventie opgericht. Behalve dat FD staat voor Franc en Dayana, staan deze letters ook nog voor Farming, Food, Dining en Distribution, de sectoren waarin FD Plaagdierpreventie werkzaam is. Op dit moment heeft het bedrijf, behalve de beide ondernemers, ook nog drie medewerkers in dienst.

Het werkgebied van FD Plaagdierpreventie ligt grofweg tussen Rijssen (Gelderland), Maastricht en Roosendaal waarbij het accent ligt in de provincie Noord-Brabant. De helft van de tijd wordt gewerkt voor agrariërs en dan vooral in de varkens- en rundvee-, en de pluimveesector. Vaak heeft men te maken met zwarte ratten op deze agrarische bedrijven. Binnen zijn de ratten goed met klemmen en rodenticiden te bestrijden. Buiten wordt gebruik gemaakt van alleen klemmen. In overleg met de boeren worden vooral de bouwtechnische zaken en de hygiëne (verwijderen van overtollige voerresten en het verwijderen van schuilplekken) aangepakt waardoor de overlast verminderd wordt. Afhankelijk van de situatie en gemaakte afspraken worden deze agrarische bedrijven gemiddeld 10 keer per jaar gecontroleerd. Als lokstof wordt

vaak gebruik gemaakt van pindakaas of vis in de klemmen. Vaak worden er camera's geplaatst om na te gaan waar de ratten vandaan komen. Het protocol buitengebruik rodenticiden biedt volgens Telkamp voldoende mogelijkheden om ratten effectief te kunnen bestrijden.

Dayana Telkamp is voordat ze zelfstandig ondernemer werd 19 jaar werkzaam geweest bij Mars Nederland B.V. in Veghel, bij de afdeling Research & Development. Als microbiologisch analiste had ze te maken met alle microbiologische aspecten van het voedsel om de voedselveiligheid te waarborgen. Na haar in 2005 afgeronde avondstudie levensmiddelentechnologie aan de HAS in Den Bosch, kreeg ze onder andere te maken met het ontwikkelen en aanpassen van chocoladerecepten voor zowel bestaande als nieuwe producten.

Terwijl ze nog fulltime werkzaam was bij Mars deed Dayana al vanaf het begin van de oprichting van FD Plaagdierpreventie de administratie, dit uiteraard in de avonduren en de weekenden. Zeker in het begin moesten alle zeilen worden bijgezet: Ze hadden niet alleen alle werkzaamheden van AB Brabant plaagdierpreventie overgenomen maar ook de 2 personeelsleden. Er was in het begin nog geen werk voor 3 personen, laat staan voor 4 personen. Weken van 60 tot 80 uren werken voor de beide bedrijven waren dan ook meer regel dan uitzondering en daarnaast moest ook aandacht worden besteed aan de huishouding! In de loop van de jaren werden de werkzaamheden uitgebreid, vooral door de actieve acquisitie van Franc.

Met ingang van januari 2015 waren de werkzaamheden dusdanig toegenomen dat Dayana fulltime voor het gezamenlijk opgezette bedrijf kon gaan werken. Dayana houdt zich momenteel vooral bezig met alle administratieve zaken, behalve de loonadministratie. Zij zorgt voor de planning, facturering, budgetbewaking, voorraadbeheer, het bijhouden van logboeken, opnemen van de telefoon en beantwoording van e-mails etcetera. Kortom zij vormt de spin in het web binnen het bedrijf. Door haar inzicht in de werkomstandigheden en haar nauwkeurigheid verlopen de administratieve werkzaamheden optimaal. Binnen FD Plaagdierpreventie wordt dit ervaren als één van hun sterke punten. Er zijn ongetwijfeld nog vele bedrijven waarbij geen goede administratie wordt gevoerd en dat leidt vroeg of laat tot problemen op het gebied van bijvoorbeeld facturering, belastingen of uitvoeringsproblemen bij de klanten. Vooral nu, na vaststelling van het protocol buitengebruik, dient men er voor te zorgen dat alles goed gedocumenteerd is.

Momenteel is Dayana bezig met het implementeren van digitale logboeken in het programma ServSuite. Dit Amerikaanse programma bevat alle mogelijkheden die ze willen toepassen binnen het bedrijf: Aanmaken van plattegronden, digitale logboeken, planning, trendregistratie, webapplicaties, financiële rapportages en kwaliteitsinspectie-rapportage. Een ander erg belangrijk aspect binnen het bedrijf

is de nacalculatie: Hebben de uitgevoerde werkzaamheden opgebracht wat men in gedachten had? Dat is belangrijk om te kunnen beoordelen of de offertes juist waren en waar eventueel bij nieuwe offertes nog rekening mee moet worden gehouden.

De administratieve zaken worden nu nog op het kantoor op de bovenverdieping uitgevoerd en het werkoverleg aan de keukentafel beneden. De verwachting is dat FD Plaagdierpreventie de komende jaren blijft groeien en dan zal er uitgekeken moeten worden naar een andere bedrijfslocatie. Kantoor en werk aan huis waarbij de beide partners zijn betrokken heeft grote voordelen, maar ook nadelen. Om te voorkomen dat men continue over het bedrijf praat is er dan ook afgesproken dat na 10 uur 's avonds in principe niet meer over de "zaak" wordt gesproken.

Om niet alleen maar thuis bezig te zijn en om contact en raakvlakken met het vak te hebben heeft Dayana ook de opleiding Bestrijdingstechnicus met goed gevolg doorlopen. Bij een 25-tal klanten voert zij momenteel de plaagdierbestrijding uit. Tot de klanten horen horecaondernemingen, dierenwinkels, detailhandel en een drukkerij. Het maakt, volgens Dayana, voor haar klanten niet uit of de plaagdierbestrijding uitgevoerd wordt door een man of door een vrouw, als het maar goed gebeurt. Volgens Dayana zijn vrouwen waarschijnlijk wat preciezer in het uitvoeren van preventie en bestrijdingen dan mannen. Alle werkzaamheden worden bij de klanten door haar uitgevoerd, variërend van ratten- en muizenbestrijding tot vogel- en insectenbestrijding. Door de bank genomen is het geen zwaar werk. Alleen wanneer er met zware ladders moet worden gesjouwd hebben mannen een fysiek voordeel.

Er wordt vaak door buitenstaanders gedacht dat het plaagdierbestrijdingswerk vies is en daardoor niet door een vrouw kan worden gedaan, maar dat valt in de praktijk mee. Het belangrijkste is het imago. Bij de binnenkomst moet voldoende zelfvertrouwen worden uitgestraald dat het probleem kan worden opgelost. Zeker een vrouw moet zelfbewust overkomen en de klant moet niet het idee hebben dat er een "barbiepop" voor hem staat. Communicatieve vaardigheden zijn daarbij erg belangrijk.

FD Plaagdierpreventie heeft onder haar klanten veel agrariërs. Dayana voert daar geen ongediertebestrijdings-, of preventiewerkzaamheden uit. Wel komt ze op deze agrarische bedrijven om te controleren of FD Plaagdierpreventie voldoet aan de afspraken welke zijn gemaakt met deze klanten en of alles in lijn is met de vernieuwde wetgeving.

Deze controles voert Dayana steeds steekproefsgewijs uit bij al de klanten, met als doel om de kwaliteit van de dienstverlening steeds weer hoger te maken. Een belangrijk middel daarbij is het KAD Keurmerk wat FD Plaagdierpreventie al sinds 2012 bezit.

Volgens Dayana kunnen plaagdierbestrijdingswerkzaamheden en dan niet alleen administratieve zaken, uitstekend uitgevoerd worden door vrouwen. Het percentage vrouwen dat werkzaam is in de uitvoerende dienst is nu nog gering, waarschijnlijk enkele procenten, maar zou zeker in de toekomst groter kunnen worden. Vrouwen hebben vaak een andere benadering dan mannen en het zou zeker de gehele plaagdierbranche ten goede komen wanneer meer vrouwen op allerlei gebieden zich laten zien en horen binnen onze branche!

NIEUWE PRODUCTEN 2016

VAZOR LIQUID MOSQUITO FILM

- kant-en-klaar
- op basis van siliconen
- verhindert de ontwikkeling van muggenlarven en -poppen
- milieuvriendelijk
- langdurige werking
- flessen van 1 en 5 L

FRUITVliegjesVAL PROFIL

- professioneel
- snelle visuele controle gevangen fruitvliegjes
- robuust
- UV- en weerbestendig
- incl. 200 ml lokvloeistof

www.killgerm.com

Killgerm Benelux n.v. - Koeybleuken 12, B-2300 Turnhout
 t +32 (0)14 44 22 70 f +32 (0)14 47 93 48 e verkoop@killgerm.com

Killgerm Nederland b.v. - Nieuwstraat 51-A, 5126CB Gilze
 t +31 (0) 765 484 650 f +31 (0) 161 456 912 e verkoop-nl@killgerm.com

Alle duiven op het dak

“Alle duiven op het dak” is een variatie op z’n Rotterdams van het liedje van Gert en Hermien over “Alle duiven op de Dam”. In Rotterdam willen ze de duiven niet op de straat hebben, maar op het dak!

De Gemeente Rotterdam is met een proef begonnen met een duiventil op het dak van het winkelpand van Bristol aan de Lijnbaan. Saskia van Dongen, Projectleider Stadsbeheer en Coördinator Pilot Duiventillen Lijnbaangebied en Anneke Dekkers, Werkvoorbereider afdeling Plaagdierbeheersing Stadsbeheer Rotterdam vertellen enthousiast wat dat inhoudt.

Uit het rapport “Stadsduiven in Rotterdam” van het Bureau Stadsnatuur Rotterdam in 2010 bleek dat het aantal duiven per km² stadsdeel varieerde, afhankelijk van het seizoen, van 60 tot 225. In totaal werd het aantal in Rotterdam geschat op 9000. Stadsdelen met veel gebouwen hebben de hoogste duivendichtheid. De verspreiding van stadsduiven varieert in de loop van het jaar. In het najaar vindt een sterke concentratie van duiven in het verstedelijkte deel plaats mede doordat er dan vele jongen zijn geboren. Bij winterse omstandigheden verspreiden stadsduiven zich over een groter deel van de stad.

Er zijn verschillende factoren die de overlast van duiven veroorzaken in Rotterdam. Als er zich veel duiven op één plaats bevinden, wordt dat vaak als overlast gezien. Ze bevuilen straten, zit- en rustplaatsen en terrassen, lopen winkels binnen en eten van het voedsel aldaar. Ook kan het koeren soms als overlast worden ervaren, zeker als dat ‘s morgens vroeg gebeurt naast een slaapkamerraam. Ook de nesten en

nestplaatsen kunnen tot overlast leiden. De GGD van Rotterdam stelt dat de uitwerpselen van duiven in principe geen hygiënische problemen geven mits men niet in aanraking komt met de verse mest en het stof afkomstig van opgedroogde mest niet inademt. Duiven zijn geen gevaar, maar vormen wel een risico voor de volksgezondheid.

Duiven hebben ook een sociale functie in de stad en de Gemeente Rotterdam vindt dan ook dat duiven bij een stad horen; alleen mag het niet leiden tot een te grote overlast. Duiven worden vooral aangetrokken door voedsel dat gegeven wordt door bewoners en door (terras)bezoekers. Vaak zijn het steeds dezelfde bewoners die voedsel geven aan duiven en voor velen is het dagelijkse voeren een manier om uit hun sleur of hun isolement te komen.

Via gerichte acties om het voeren te verminderen door middel van folders en publieksvoorlichters wordt geprobeerd de overlast door duiven te voorkomen. In verschillende geloven geldt dat voedsel, met name brood, niet verloren mag gaan en “terug naar de natuur moet”. Een voorbeeld van terug naar de natuur is dus duiven voeren. Publieksvoorlichters lichten de bewoners voor om minder en gericht brood en andere voedingsmiddelen te kopen en mocht men alsnog teveel hebben dit in door de gemeente geplaatste broodbakken of de eigen GFT- (Groente-Fruit-Tuinafval) bak te doen. Het brood uit die bakken wordt verzameld en gerecycled.

Gerichte voorlichting in de binnenstad is minder gemakkelijk omdat men daar veelal te maken heeft met dagjesmensen, toeristen en personen die winkelpanden, eetgelegenheden en terrassen bezoeken. Deze personen zijn minder gemakkelijk te sturen, waardoor andere oplossingen moeten worden gevonden om de duivenoverlast te verminderen.

De Gemeente Rotterdam heeft in 2009 een motie aangenomen om het aantal duiven in de binnenstad te verminderen maar dan op een diervriendelijke en duurzame manier.

Verboden te voeren

A.P.V. - artikel 2:60

 Gemeente Rotterdam

Wegvangen en afschieten is geen optie en zonder aanvullende maatregelen heeft dat ook geen zin, omdat snel de weggevangen duivenpopulatie wordt opgevuld door duiven uit andere stadsdelen. Alleen in acute situaties, wanneer andere methodes niet helpen, mogen de duiven worden gevangen. Bij een duurzame oplossing horen ook weringsmaatregelen. Zo zijn er weringstrips en duivennetten geplaatst op locaties waar duiven rusten en nestelen. In de binnenstad, het gebied tussen de Coolsingel, Westersingel, Weena en Westblaak wordt via borden, folders en posters aangegeven dat duiven niet gevoerd mogen worden, om bedelende duiven te voorkomen. Ondernemers, dierenbescherming en de gemeente, die een voerverbod heeft ingesteld, dringen daar bij een ieder op aan. Ook is een duiventil geplaatst op het Bristolpand aan het Binnenwegplein.

Duivenhok met 80 duiven

Op het platte dak van Bristol aan het Binnenwegplein is een duiventil gebouwd op circa 10 meter hoogte. De bedoeling is om een aantrekkelijke plaats te maken voor duiven, waar ze kunnen eten, in de duiventil kunnen verblijven en broeden.

Ervaringen opgedaan met een vergelijkbaar project in Almere werden gebruikt om de duiventil in te richten. De duiventil is van goed, weerbestendig materiaal gebouwd en is gemakkelijk schoon te houden. Deskundigen adviseerden om gebruik te maken van lokduiven om duiven in de til te krijgen. Dat was niet nodig in Rotterdam: Toen men eind 2015 gemengd duivenvoer ging voeren bleek dat er al snel duiven op af kwamen en dat de duiven al snel de duiventil gingen verkennen. Belangrijk is dat altijd op dezelfde tijd wordt gevoerd. In Rotterdam voert men altijd om 11.00 uur 's morgens. Al snel kwamen er steeds meer duiven en momenteel (april 2016) komen een kleine 100 duiven elke dag eten in de duiventil.

Regelmatig vangt men de duiven en voorziet men ze aan de linkerpoot van een blauwe ring. Van tijd tot tijd worden verwaalde postduiven gevangen. Dat zijn duiven die op een vlucht zijn geweest, maar niet teruggevlogen zijn naar de eigenaar. Deze duiven hebben een ring waarop een nummer staat dat leidt naar de eigenaar. Wanneer de opgespoorde eigenaar de duif niet terug wil hebben, wordt hiervan een melding gemaakt bij de Nederlandse Postduiven Organisatie in Veenendaal. Kan een postduif niet terug naar de eigenaar, dan mag deze blijven vliegen in Rotterdam.

Zieke duiven worden naar de dierenarts van Vogelklas Karel Schot in Rotterdam gebracht. Wanneer de duiven weer beter zijn worden ze vrijgelaten bij de duiventil.

De bedoeling is dat men de duiven zoveel voer geeft dat ze de rest van de dag niet meer om voer gaan bedelen in de stad en ze dus geen overlast meer veroorzaken. Het is tevens de bedoeling dat duiven gaan schuilen en broeden in de duiventil. Een groot deel van de eieren worden verwisseld met kalkeieren, een klein deel blijft liggen, zodat de duiven weten dat er in de til kuikens grootgebracht kunnen worden. Momenteel zijn er reeds een paar jongen uitgebroed. Broedende duiven hebben de neiging om in de buurt van de duiventil te blijven en andere duiven aan te trekken.

Na personele aanloopproblemen verlopen de werkzaamheden rondom het voeren en schoonmaken momenteel goed. De proef duurt 3 jaar. Daarna neemt de gemeente een besluit of het inzetten van duiventillen bij het tegengaan van duivenoverlast zal worden voortgezet. De dames Van Dongen en Dekkers zijn gematigd positief over de tot nu toe behaalde resultaten.

In mei 2016 is een tweede duiventil geplaatst op een gebouw aan het Stadhuisplein. Daartoe zijn reeds een 60-tal duiven in die omgeving gevangen. Die worden na het gereedkomen in de duiventil geplaatst en zullen daar enige tijd blijven voordat ze losgelaten worden. De verwachting is dat ze dan terugvliegen naar de duiventil om zich daar te vestigen.

Mogelijkerwijs wordt er een derde duiventil geplaatst in de loop van 2016.

Het voeren waarvan men hoopt dat het bedelen voorkomt is één ding. Door goed voedsel te voeren worden brood- en patatduiven voorkomen en zorgt men ervoor dat er gezondere duiven zijn op straat, welke ook minder snel ziektes verspreiden. Dit project verloopt alleen goed als de ondernemers ook aan hun klanten vertellen dat er niet gevoerd mag worden en wanneer er voorzorgsmaatregelen worden genomen opdat duiven niet kunnen zitten op balkons, raamkozijnen en andere mogelijke zitplaatsen.

De dagelijkse leiding en advisering van dit project berust bij Willem van Scheers, Teamleider Plaagdierbeheersing Dienst Stadsbeheer. Op locatie laat hij mij de jonge duiven op het nest zien en laat hij zien dat de duiven geen neiging hebben buiten de duiventil op straat te gaan zitten bedelen. De meeste duiven die daar dagelijks eten, zitten in de duiventil of op de randen in de buurt.

De evaluatie van dit project zal uitwijzen of deze duurzame manier van het bestrijden van duiven de overlast zal verminderen in Rotterdam. Pest Control News zal u op de hoogte houden van dit project.

Storm®

Is het snelstwerkende lokaas bij eenmalige opname voor ratten- en muizenbestrijding.

Storm® Paste

Storm® Secure

Storm® Pellets

- De snelste methode voor het elimineren van knaagdierplagen.
- Dodelijk dosis bij slechts eenmalige opname.
- Voordelig en snel in gebruik.
- Ook effectief bij minder gevoelige exemplaren.

De meest effectieve oplossingen voor uw plaagdieroverlast.

 BASF
The Chemical Company

www.pestcontrol.basf.com

BASF Nederland BV, Postbus 1019, 6801 MC Arnhem, Netherlands ☎ +31 26 371-7171

BASF Belgium S.A., 1077 Drève Richelle 161 E/F, 1410 Waterloo, Belgium ☎ +32 2 373-2111

Storm® bevat flocoumafen. Storm® is een geregistreerd handelsmerken van BASF. Gebruik biociden veilig. Lees voor gebruik altijd het label en de product informatie.

ZUNGO Pest Control BV uit Uden

ZUNGO Pest Control is opgericht in 1991 door Hans van Keijsteren en bestaat dit jaar 25 jaar.

De naam ZUNGO vindt zijn oorsprong in 1978 en staat voor Zuid Nederlandse Gewasbeschermingsmiddelen Onderneming. Dit bedrijf was een groothandel in gewasbeschermingsmiddelen, zaaizaden, meststoffen, plastics enz..

ZUNGO was een van de grootste groothandelsbedrijven op het gebied van gewasbescherming in Nederland. Door strengere wet- en regelgeving van de overheid in de jaren '80-90 werden steeds minder gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Door deze ontwikkeling zijn veel samenwerkingsverbanden en fusies ontstaan. De Zuid Nederlandse Gewasbeschermingsmiddelen Onderneming is in 2000 verkocht aan Agerland, wat een dochteronderneming is van Cehave Landbouwbelang.

ZUNGO Pest Control B.V. heeft zich ontwikkeld tot een middelgroot bedrijf gericht op het voorkomen en bestrijden van plaagdieren. Door de hoogstaande kwaliteit van werken werd ZUNGO Pest Control ingeschakeld door LASER (Dienst Landelijke Service bij Regelingen van het Ministerie van LNV) als coördinator van de plaagdierbestrijding bij het uitbreken van de varkenspest in 1997, de MKZ in 2001 en de vogelpestuitbraak in 2003. ZUNGO heeft collega-bedrijven ingeschakeld om onder coördinatie van ZUNGO bestrijdingen uit te voeren in de besmette gebieden.

In juli 2014 is Dave van Keijsteren (zoon van Hans) directeur van ZUNGO Pest Control B.V. geworden. Dave heeft bedrijfseconomie gestudeerd en vervolgens 10 jaar gewerkt bij Stork Prints (diverse functies en projecten) en Yacht (diverse detacheringsoverdrachten) voordat hij de functie van directeur van zijn vader overnam. Dave heeft niet alleen de kennis met de paplepel ingegoten gekregen, maar ook diverse cursussen gevolgd die direct en indirect met plaagdierbeheersing te maken hebben. Op dit moment werkt ZUNGO Pest Control met 10 plaagdierbeheersers. ZUNGO heeft 2 vertegenwoordigers die zich bezighouden met acquisitie en relatiebeheer. De werkzaamheden worden gecoördineerd en ondersteund door de planning en administratie. ZUNGO is lid van de NVPB, in het bezit van het Keurmerk Plaagdiermanagement en ISO 9001 gecertificeerd. Alle plaagdierbeheersers hebben het bewijs van vakbekwaamheid voor

beheersing van plaagdieren en houtaantastende insecten en het VCA diploma.

ZUNGO Pest Control B.V. is gestart met een project duurzame inzetbaarheid met als doelstelling een organisatie te creëren waarin medewerkers geprikkeld en gemotiveerd werken aan gezamenlijk gestelde en haalbare doelstellingen. Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door subsidie van de Europese Unie. ZUNGO ondersteunt ook de Stichting Philippine Care dat kansarme kinderen in de Filipijnen (www.philippinecare.nl) helpt een beter bestaan te krijgen.

De eisen die ZUNGO stelt aan een plaagdierbeheerser zijn in de loop van de tijd steeds hoger geworden. De huidige plaagdierbeheerser moet een expert zijn op het gebied van plaagdiermanagement en dient over goede communicatieve vaardigheden te beschikken om met de klant een plaagdierpreventieplan op te stellen op basis van integrated pest management.

ZUNGO richt zich op alle soorten bedrijven waar plaagdieren een probleem kunnen veroorzaken. Ook zijn medewerkers van ZUNGO betrokken bij projecten zoals het project zwarte rat in de Gemeente Leudal in Midden-Limburg.

ZUNGO voert naast werkzaamheden gericht op het voorkomen van plaagdieren, ook allerlei soorten bestrijdingen uit om problemen op te lossen. Naast de bestrijding van ratten en muizen kan hierbij ook gedacht worden aan het bestrijden van bedwantsen, papiervisjes, kakkerlakken, mieren, mollen en houtaantasters.

ZUNGO zoekt continu oplossingen om schade aan gebouwen, apparatuur en producten die veroorzaakt worden door plaagdieren te voorkomen.

Het voorkomen en bestrijden van plaagdieren, evenals de advisering hiervan.

www.zungo.nl

ZUNGO
PEST CONTROL
WE DOEN ONS BEST, DE BESTE TE ZIJN

Nu bent ú de mierenexpert!

Maxforce Quantum is een geregistreerd handelsmerk van Bayer.

Maxforce®
QUANTUM

Ant Control Expert

- ✓ Tegen tropische mieren binnen en buiten
- ✓ Zeer vloeibaar en transparant
- ✓ Werkt direct en blijft maandenlang aantrekkelijk
- ✓ Bevat bitrex

Gebruik biocide veilig. Lees voor gebruik het etiket en de gebruiksaanwijzing. Maxforce Quantum bevat 0,31 g/kg imidacloprid. Toelatingsnummer: 13074 N

Persbericht Bayer en SBM Développement

Monheim / Lyon, 19 mei 2016

Bayer en SBM Développement (SBM) hebben vandaag de ondertekening van een overeenkomst bekendgemaakt voor de verkoop van de Consumer business van Environmental Science van Bayer aan SBM. De Consumer business omvat de activiteiten van Bayer Garden en Bayer Advanced in Europa en Noord-Amerika. De financiële details van de transactie zijn niet bekend gemaakt.

Bayer Garden en Bayer Advanced leveren innovatieve huis- en tuinoplossingen voor de hobbytuinder en huiseigenaar. SBM is een leider in de Franse huis- en tuinmarkt en ontwikkelt, formuleert en produceert gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor professionele gebruikers en consumenten.

“Voor SBM betekent de overname van Bayer Garden en Bayer Advanced een belangrijke mijlpaal op onze weg naar mondiaal leiderschap in de consumentenmarkt voor huis- en tuinproducten,” zegt Jean-Paul Simmler, voorzitter van SBM. “Het is ons doel om deze activiteiten op lange termijn te laten groeien door klanten in Europa en de Verenigde Staten innovatieve oplossingen te bieden door de sterktes van zowel SBM als Bayer te benutten.”

“In SBM hebben we een strategische overnamepartij gevonden die de Bayer Garden en Bayer Advanced activiteiten en onze medewerkers een langetermijnvisie en perspectief biedt om hun volledige potentieel te bereiken,” zegt Dr. Jacqueline Applegate, Head of Environmental Science en lid van het Crop Science Executive Committee. “Tegelijk biedt het desinvesteren van de consumententak de mogelijkheid aan Environmental Science om verder te groeien en onze leiderschapspositie te versterken door uitsluitend te focussen op de unieke behoeften van onze professionele klanten.”

Met zijn grote ervaring in het ontwikkelen van biologische gewasbeschermingsoplossingen, grond en meststoffen heeft SBM een uiterst complementair productportfolio met dat van Bayer. Door de overname van de Bayer Garden en Bayer Advanced activiteiten zal SBM significant groeien in Europa en toetreden tot de strategische markt in Noord-Amerika.

Het is de verwachting dat de transactie in oktober 2016 afgerond wordt. Op dat moment zullen de bijna 250 medewerkers van Bayer Garden en Bayer Advanced in Europa en Noord-Amerika overgaan naar SBM, voorzien dat aan alle wettelijke toestemmingen en de gebruikelijke afrondende voorwaarden wordt voldaan. Tot de afronding zullen Bayer Garden en Bayer Advanced blijven werken als een onderdeel van Bayer, zonder impact op de lopende zaken of productportfolio's als gevolg van de aanstaande verkoop.

Bij de afronding zullen de volledige productportfolio's van Bayer Garden en Bayer Advanced, alsook hun huidige R&D-projecten, overgaan naar SBM. Bayer staat achter de veiligheid en werkzaamheid van alle Bayer Garden en Bayer Advanced producten die momenteel op de markt zijn. Bayer en SBM zullen nauw samenwerken om tot een naadloze overgang te komen van de activiteiten en medewerkers bij de afronding.

Bayer Garden en Bayer Advanced zijn onderdeel van Environmental Science, een business unit van de Crop Science divisie die een hoogwaardig assortiment van gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor professionals en consumenten levert. De omzet van de Environmental Science unit in 2015 was EUR 819 miljoen, waarvan de Bayer Garden en Bayer Advanced activiteiten EUR 239 miljoen bedroegen.

Bayer: Science For A Better Life

Bayer is een wereldwijd opererende onderneming met kernactiviteiten in de Life Science-sectoren van de gezondheidszorg en de landbouw. Bayer wil met zijn producten en diensten de mens van dienst zijn en bijdragen tot een hogere kwaliteit van leven. Tegelijkertijd creëert Bayer waarde via innovatie, groei en hoog winstpotentieel. Het concern staat voor duurzame ontwikkeling en erkent zijn rol als maatschappelijk en ethisch verantwoordelijke 'corporate citizen'. In het boekjaar 2015 had Bayer 116.800 medewerkers en een omzet van 46,3 miljard euro. De investeringen bedroegen 2,6 miljard euro en de R&D-uitgaven 4,3 miljard euro.

Voor meer informatie, zie www.bayer.nl.

SBM Développement

SBM Développement is een onafhankelijke groep van familiebedrijven gebaseerd in Frankrijk die gewasoplossingen ontwikkelt, formuleert en verdeelt voor professionele gebruikers en consumenten. Hun activiteit steunt op drie pilaren; R&D, Industry, met 2 formulerings- en verpakkingencentra in Frankrijk, en Distribution, met Novajardin, een consumententak met de merken Solabiol, Capiscol, Caussade en ANTI en daarnaast CMPA, een tak voor professionele klanten. Als leidend bedrijf in de Franse huis- en tuinmarkt, heeft SBM expertise in biologische middelen, meststoffen en bodems. Met zo'n 300 medewerkers in Europa is het bedrijf organisch gegroeid door een reeks van succesvolle overnames.

Voor meer informatie: www.sbm-formulation.com.

Richtlijn 'Bestrijding houtaantasting door schimmels en insecten' van kracht

In 2013 is door de NVPB de praktijkrichtlijn opgesteld "Bestrijding Houtaantastende insecten en zwam in monumenten". De inhoud van deze richtlijn heeft gediend als basis van de uitvoeringsrichtlijn "Bestrijding houtaantasting door insecten en zwammen in historische gebouwen", versie 1.0 dd 2 oktober 2015. Deze uitvoeringsrichtlijn is vastgesteld door het College van Deskundigen Restauratiekwaliteit van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentzorg (ERM) na advies van het College van Deskundigen van de KPMB.

Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentzorg

De commissie die deze richtlijn heeft vastgesteld bestond uit vertegenwoordigers van plaagdierbestrijdingsbedrijven, certificerende instellingen, overheid en opdrachtgevers voor restauratie. De uitvoeringsrichtlijn wordt beheerd door de ERM en de meest actuele versie van deze richtlijn is te vinden op www.stichtingERM.nl. Deze uitvoeringsrichtlijn kan worden getoetst via het modulaire systeem van de KPMB. De richtlijn heeft betrekking op de voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden voor de bestrijding van houtaantasting door insecten en zwammen in monumenten en historisch waardevolle panden.

Restauratieladder

Bij de bestrijding is de zogenaamde 'restauratieladder' van toepassing. Die houdt in dat men in eerste instantie een bouwwerk moet conserveren. Wanneer dat niet mogelijk is moeten reparaties worden uitgevoerd en wanneer dat niet mogelijk is moet het vernieuwd worden. Dat komt erop neer dat het te vervangen gedeelte in eerste instantie moet worden gekopieerd. Wanneer dat niet kan, moet het worden geïmiteerd en in het uiterste geval verbeterd worden. Bij het conserveren moeten plaagdierbestrijders werende en flankerende maatregelen treffen om te voorkomen dat het hout door insecten of zwammen wordt aangetast. Bij reparatie wordt een actieve bestrijding uitgevoerd.

Insectenaantasting

Bij een houtaantasting door insecten werkt een plaagdierbestrijdingsbedrijf volgens het IPM-principe. Zo'n geïntegreerde aanpak bestaat uit vijf stappen:

1. Vaststellen welke insectensoort de aantasting veroorzaakt en de mate van aantasting vaststellen.
2. Achterhalen wat zorgt voor gunstige leefcondities.
3. Leefomstandigheden ongunstiger maken voor de insecten.
4. Bepalen of bestrijding meer oplevert dan het veranderen van leefcondities.
5. Kiezen van de bestrijdingsmethode met zo min mogelijk gebruik van toxische stoffen. In sommige gevallen zijn lichtvallen reeds voldoende.

Onderzoek en rapportage van wat aangetroffen wordt en welke behandelingskeus wordt gemaakt moeten worden beargumenteed en gedocumenteerd.

Bestrijding kan op diverse manieren geschieden:

- Hete lucht. De bonte knaagkever moet minimaal 6 uur blootgesteld worden aan een temperatuur van 48°C, de houtwormkever 6 uur aan 52°C, de huisboktor 6 uur aan 56°C en de spinthoutkever 6 uur aan 56°C voordat ze dood gaan.
- Verlaging van de zuurstofconcentratie tot beneden 0,5%. Dat gebeurt door stikstof toe te voegen die de zuurstof verdringt of door de aanwezige zuurstof aan de lucht te onttrekken.
- Behandeling met microgolven of hoge-frequentiegolven waardoor de eiwitten in de houtaantastende insecten worden ontleed.
- Behandeling door vriezen. 1 week bij tenminste -25°C of 2 weken bij -18°C doodt de insecten.
- Behandeling met gammastralen: 0,25 tot 3 kiloGray voor open objecten en 5 kGy voor gesloten objecten bij insectenbestrijding en 2 – 18 kGy om zwammen te bestrijden.
- Bestrijding met toxische stoffen door het

oppervlak te behandelen met een toxische spuitvloeistof.

- Injecteren van toxische stoffen zonder druk.
- Injecteren van toxische vloeistof met medische injectienaalden.
- Gassing met sulfurylfluoride. Wanneer tot gassing besloten is moet de gassingsleider een gasplan indienen aan de Inspectie Leefomgeving en Transport voordat met de gassing begonnen mag worden.

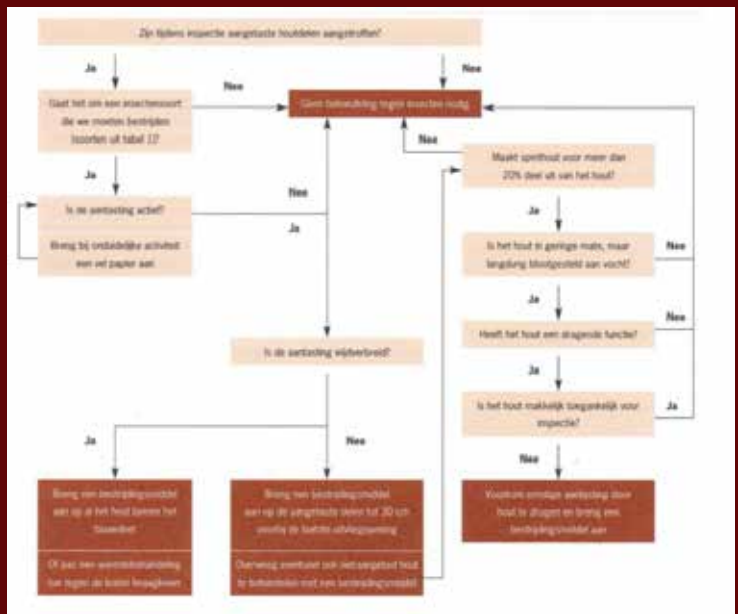
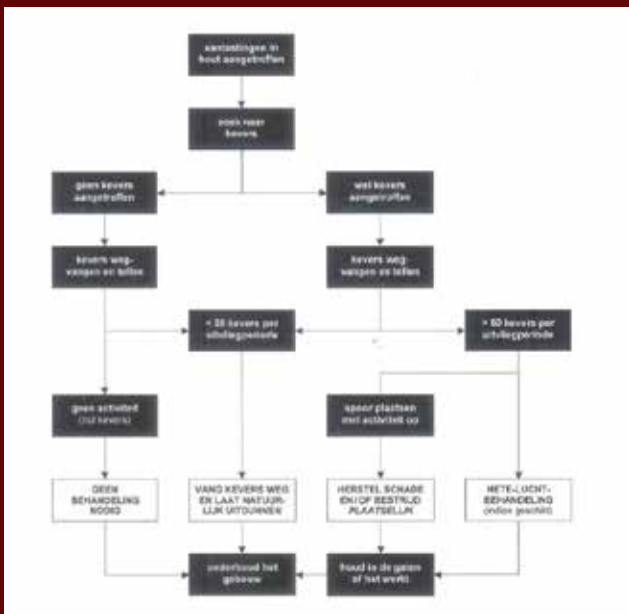
Voor alle houtaantastende insecten bestaan er richtlijnen ten aanzien van de bestrijding. Het uitgangspunt is altijd zo weinig mogelijke aantasting van het monument en zo weinig mogelijk biociden te gebruiken, en wanneer toch besloten wordt tot het gebruik van biociden, dan de minst giftige soorten te gebruiken.

Zwammen

De volgorde bij de aantasting van zwammen volgens de richtlijn moet zijn:

1. Opsporen van vochtig hout en de vochtorzaken vaststellen.
2. Herstel van bouwkundige gebreken.
3. Drogen van vochtige ruimten en constructies.
4. Opsporen van zwammen in aangetast en verzwakt hout en dat hout vervangen door met toxische vloeistoffen verduurzaamd hout.
5. Opsporen van vochtig hout dat niet snel kan drogen en dit zo nodig behandelen met een toxische stof.

Wanneer het hout niet meer geconserveerd kan worden, moet worden overgegaan naar een actieve bestrijding. Dat is een oppervlaktebehandeling van het hout en het injecteren van omringend metselwerk. Belangrijk is dat bij alle aantastingen de veroorzaker van het vochtprobleem wordt opgespoord. Zwaar aangetast hout moet, waar dat nog mogelijk is, worden vervangen. Hout dat nog gedroogd kan worden tot een vochtigheid van maximaal 20% en waarvan de aantasting nog niet te groot is, kan behandeld worden met een toxische stof. Dat kan door deze stoffen drukloos te injecteren, te spuiten of te strijken op de aangetaste plaatsen.

Gebruik bij voorkeur vloeistoffen met water als oplosmiddel.

In de Uitvoeringsrichtlijn staat aangegeven dat men bij een bestrijding rekening moet houden met de beschermingseisen ten aanzien van mogelijk aanwezige vleermuizen. De beschermingseisen staan in de Flora- en Faunawet.

In de bijlage van de uitvoeringsrichtlijn staat in tabellen aangegeven welke werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd bij een actieve aantasting door verschillende soorten insecten, huiszwammen en overige zwammen zoals de kelderzwam. In een tabel in de bijlage staat tevens de kans op schade en de schadesoort aan historische materialen vermeld, wanneer er met bepaalde toxische vloeistoffen wordt gewerkt. De uitvoerder van de bestrijding moet een tweedaagse cursus "Adviseur Houtbescherming" of een gelijkwaardig buitenlandse cursus hebben gevolgd, wat aantoonbaar is door middel van een certificaat. Het certificaat mag niet ouder zijn dan 5 jaar. Alleen die middelen mogen worden toegepast die zijn toegelaten door het Ctgb.

Kijk op www.stichtingERM.nl

Witrot veroorzaakt door effenbankje. Ook de bruine eikenzwam veroorzaakt witrot.

Larve van huisboktor

Bruinrot veroorzaakt door huiszwam. Ook kelderzwam veroorzaakt bruinrot.

Links gewone houtwormkever; rechts bonte knaagkever (grote houtwormkever)

Vruchtlichaam huiszwam

NIEUWE PRODUCTEN 2016

LANCE LAB AR 8

- telescopische poederlans
- verstelbaar van 2 tot 8 meter
- speciale CO2 cilinder en stuifpoedercompartiment

- lichtgewicht
- snel en exact!

MOUSESHIELD DETECTABLE

- gifvrij
- gebruiksvriendelijke weringspasta
- weerhoudt diverse plaagdiersoorten
- unieke & zachtblijvende kern
- metaal detecteerbaar

- zeer breed toepasbaar
- gemakkelijk aan te brengen
- koker ca. 300 ml

www.killgerm.com

Killgerm Benelux n.v. - Koeybleuken 12, B-2300 Turnhout
 t +32 (0)14 44 22 70 f +32 (0)14 47 93 48 e verkoop@killgerm.com

Killgerm Nederland b.v. - Nieuwstraat 51-A, 5126CB Gilze
 t +31 (0) 765 484 650 f +31 (0) 161 456 912 e verkoop-nl@killgerm.com

PestScan

Automatiseer uw Pest Control

Wat doet PestScan?

- Integratie regels Buitengebruik Rodenticiden
- Barcode scannen
- Of punten aanklikken
- Foto's nemen
- Planning en Voorraadbeheer
- Facturatie en Documentbeheer
- Klantenlogboek
- Bezoeksrapport per e-mail

Voor elk bedrijf een passende oplossing

- ✓ PestScan Budget
- ✓ PestScan Professioneel
- ✓ PestScan Plus

Neem contact met ons op voor een offerte op maat!

NL: 065 3790820
EUR: +31 65 3790820

info@pestscan.eu
www.pestscan.eu

Pittig drukwerk?

van idee tot concept

albo DRUKKERIJ BAUDOIN

uw contactpersoon: Peter Ooms
INFO: +32 (0)475 433 163

Het vak leer je bij het KAD. Waar anders?

Actuele kennis van het vak dierplaagbeheersing doe je op bij het enige onafhankelijke instituut in Nederland waar sinds vele jaren alle kennis over plaagdieren wordt vergaard en gebundeld: stichting Kennis- en Adviescentrum Dierplagen te Wageningen. Daar krijg je informatie die eerlijk is, voorlichting die betrouwbaar is en daar ontmoet je de echte ervaringsdeskundigen.

KAD-Opleidingen staat garant voor veelzijdige, vaktechnische opleidingen, gericht op de hedendaagse praktijk van plaagdierbeheersing. In het royaal uitgeruste KAD Trainingscentrum komt de theorie tot leven en krijgt de cursist alle ins en outs van het vak én de benodigde vaardigheden onder de knie.

OPLEIDINGEN

- ▶ Leerling bestrijdingstechnicus (starters)
- ▶ Bestrijdingstechnicus (allround)

CURSUSSEN

- ▶ Bestrijdingsdeskundige (verdieping)
- ▶ IPM
- ▶ Houtbescherming (specialisatie)
- ▶ Flora- en faunawet (toepassing)
- ▶ Vleermuizen (Min. LNV)
- ▶ Steenmarter (Min. LNV)

- Nascholingsprogramma's
- EVM-erkend

NEEM CONTACT OP MET KAD-Opleidingen

Costerweg 5, 6702 AA Wageningen
Postbus 350, 6700 AJ Wageningen
Tel. (0317) 41 26 72, Fax (0317) 41 45 95
www.kad.nl E-mail: info@kad.nl

▲ stichting Kennis- en Adviescentrum Dierplagen

Alarmbellen maken vroegtijdige plaagdetectie mogelijk

IPM en tolerantiegrenzen

Een van de uitgangspunten van IPM luidt dat plaagdiersoorten beheerst moeten worden zodanig dat ze onder een vastgesteld tolerantieniveau blijven; dit in tegenstelling tot de meer klassieke bestrijding, die er soms op gericht was om elke populatie geheel uit te roeien. Problemen met een plaagdier soort volgen meestal als de aanwezigheid van de soort boven het vastgestelde niveau uit stijgt. Hoe hoog dat niveau is hangt sterk van de situatie af. Zo is de aanwezigheid van een enkele kakkerlak in een farmaceutisch bedrijf genoeg om alle alarmbellen te doen rinkelen, terwijl één of twee muizen binnen een groot schoolgebouw over het algemeen acceptabel zijn. In het eerste geval ligt de drempelwaarde (oftewel: tolerantiegrens) derhalve op één exemplaar, waarschijnlijk van welke plaagdier soort dan ook, terwijl in het tweede geval twee muisjes niet direct een probleem vormen, maar er wel goed moet worden opgelet dat dit koppeltje niet aan het begin staat van een succesvolle en zich snel uitbreidende populatie. De drempelwaarde ligt dan dus een stukje hoger.

Detectie negatieve trends

Het waarnemen van een negatieve trend (lees: het onacceptabel in aantal toenemen van een plaagdier soort) behoort tot de kernactiviteiten van de moderne plaagdierbestrijder. In alle gevallen is hierbij de correcte en consequente verslaglegging van essentieel belang. Het is niet voldoende om te beweren dat een soort toe- of afneemt op basis van fingerspitzengefühl – hoewel er natuurlijk niets mis is met een goede intuïtie.

Traditioneel werd deze verslaglegging met het papieren logboek gedaan, waarin van elk bezoek een keurig rapport werd opgenomen. Echter, om trends te kunnen zien, dienen vele bezoeken over een wat langere periode (zeg: een jaar) met elkaar te worden vergeleken. Op papier is dit een echt monnikenwerk en daarom typen veel bestrijders de waarnemingen over in een Excelsheet of hebben ze de waarnemingen direct met behulp van slimme software ingevoerd. In het laatste geval is het niet nodig om de gegevens twee maal in te voeren en bovendien worden de trends en grafieken automatisch opgebouwd zonder dat dit tijd kost.

Een tekortkoming die zelfs zulke software kan hebben is dat de trends toch onopgemerkt blijven. Uiteraard kan de klant of bestrijder het programma openen en het juiste scherm in beeld brengen. De praktijk leert echter dat dit om allerlei redenen zoals andere prioriteiten niet vaak genoeg gebeurt.

Vroegtijdige alarmering door Alarmbellen

In de jongste versie van haar software heeft PestScan (uit Gouda) hiervoor een ingenieuze oplossing bedacht: digitale alarmbellen. Als bestrijder kunt u voor elke klant zoveel alarmbellen instellen als u maar wilt. Een alarmbel houdt in: u geeft aan wat de drempelwaarde (tolerantieline) is voor een bepaalde plaagdier soort voor een bepaalde ruimte. Elke waarneming die door de bestrijdingstechnici wordt ingevoerd, zal zorgen dat de totale presentie wordt opgeteld, net zo lang totdat het alarmniveau wordt bereikt. Op dat moment gaat de alarmbel af en wordt er direct een e-mail verstuurd naar alle adressen die u had opgegeven, bijvoorbeeld naar de kwaliteitsmanager bij de klant en uw eigen accountmanager (of, als u alleen werkt, gewoon naar uzelf).

Naast de e-mail krijgt de klant bij het opstarten van de software ook een pop-up venster te zien met een overzicht van alle alarmbellen die afgegaan zijn. Zowel u als bestrijder alsmede uw klant kunnen de alarmbellen bekijken en weer terugzetten, zodat een nieuwe cyclus gestart kan worden. Wel wordt elke overschrijding in een log bijgehouden zodat te zien is welke problemen zich hebben voorgedaan.

Conclusie

Dankzij de slimme software van PestScan worden negatieve trends tijdig opgemerkt. Hierdoor kan vroegtijdig worden ingegrepen en zal uw klant meer tevreden zijn met het eindresultaat.

Naast bovengenoemde nieuwe uitbreiding heeft PestScan jaarlijks zo'n drie à vier nieuwe versies met elke keer aantrekkelijke nieuwe functionaliteit. Sinds 2009 is PestScan marktleider in de Benelux op het gebied van pest control software.

Voor meer informatie kunt u de website van PestScan bezoeken op www.pestscan.eu of een e-mail schrijven aan info@pestscan.eu.

Alarmbel

Vorige intogdatum 3/30/2015 2:53 PM | Aangemeld als: | Ga naar: [Inlog](#) | [Zoekresultaat](#) | [Hofbloede](#) | [Sublocatie](#)

Omschrijving:

Actief:

Drempelwaarde:

Huidige waarde:

Wijze van bericht:

Ruimte:

Controlepuntsoort:

Alle plaagdiersoorten

Mailen aan: (Meerdere adressen scheiden met puntcomma ;)

Alarmbel voor: Controlepuntsoort=elektrische vliegendoder, Ruimte=bar, Drempelwaarde: 100

Bewaren
Terugzetten
Annuleren

Bereikte drempelwaarden:

Datum	Huidige waarde
12/10/2015 2:41 PM	120
12/8/2015 2:14 PM	105

Als mede organisator van de Benelux Pest wil ik graag even terugblikken op de 7e editie die gehouden werd op dinsdag 26 april 2016.

De nieuwe eventlocatie NH Conference Centre Koningshof te Veldhoven bleek een prima keuze. Veel ruimte, professionele dienstverlening door alle linies heen en het doel om de beurs dichterbij de Belgische grens te brengen werd hiermee volledig bereikt.

Ook de beslissing om onze beurs niet ieder jaar maar elke 2 jaar te houden, bleek succesvol. Liefst 43 standhouders waren aanwezig en we moesten zelfs nog enige kandidaat-standhouders teleurstellen. De beurs, die gehouden werd in de Kempenzaal van Koningshof was, inclusief het cateringplein, volledig bezet. Een zorg voor 2018 maar bij Koningshof is dat zeker geen probleem want er zijn nog 2 grotere hallen die eventueel ter beschikking staan.

Steeds meer buitenlandse bedrijven geven blijk van belangstelling om aan onze Benelux Pest deel te nemen. Nu al bedrijven uit de Verenigde Staten van Amerika, Engeland, Duitsland, Slovenië, Italië en uit Hongarije. De overige standhouders waren afkomstig uit Nederland en België. We zijn hard op weg om ons, zowel nationaal als internationaal, op de kaart te zetten.

Een heel belangrijke factor voor een succesvolle beurs is uiteraard het aantal beursbezoekers. Belangrijk voor de organisatie maar ook zeker belangrijk voor de standhouders die dit jaar zeker gestimuleerd zijn geweest om in 2018 wederom mee te doen. We konden ruim 400 bezoekers registreren, aanmerkelijk meer dan onze 6^e editie in 2014. Vanaf de opening van de beurs om 09.00 uur tot het einde om 16.30 uur bleef het continu gezellig druk. Bezoekers troffen elkaar in de aanwezige stands en bij het cateringplein waar onder het genot van koffie, thee of iets sterkers (champagne bij Killgerm en PestWest) bijgepraat kon worden. In de stand van PestWest was sneltekenares Jill gedurende de beursdag aanwezig die op haar eigen wijze vele bezoekers met een karikatuur van hunzelf verblijdde.

Een groot succes waren ook de presentaties van Steinar Henskes van Bird Control Group en Bart Knols van In2Care. Beide presentaties -met totaal verschillende onderwerpen- werden met veel passie, kennis en enthousiasme

door beide heren gebracht. De belangstelling hiervoor was dan ook zeer groot.

Om de tijd tussen het einde van de beurs en het Happy Hour een zinvolle invulling te geven, werd er in samenwerking met Bayer een paneldiscussie gehouden met als onderwerp: "Certificering: zin of onzin" om meer inzicht te krijgen in de impact van certificering voor plaagdierbestrijdingsbedrijven en op welke wijze bedrijven uit de voedingsmiddelenindustrie alsmede toeleveranciers hier tegenover staan. Het panel, bestaande uit professionals uit verschillende industrieën, ging aan de hand van enkele stellingen in discussie met elkaar en ging verder in op vragen uit de zaal. Ook dit bleek een succes, gezien de grote opkomst tijdens de discussie en de reacties vanuit de zaal.

Na sluiting van de beurs en de paneldiscussie vond ons traditionele en door Bayer gesponsorde Happy Hour plaats, voorafgaand aan ons hoog gewaardeerde Walking Dinner. Ruim 100 gasten namen deel aan beide evenementen. Entertainment werd verzorgd door het geweldige trio muzikanten "The Berkeley Brothers" en de niet te vatten tafelgoochelaar Marc Woods die iedereen versteld deed staan met zijn magische kunsten.

Mede dankzij de geweldige inzet van mijn collega's van Killgerm, zowel voor als tijdens de beurs, is deze editie van Benelux Pest geworden zoals ik (wij) die voor ogen hadden. Heel veel dank zijn wij ook verschuldigd aan onze sponsors: BASF, BAYER, BELL LABORATORIES, KILLGERM EN PESTWEST ELECTRONICS.

In 2018 zal Benelux Pest op dezelfde locatie worden gehouden. Zodra de datum bekend is, zullen we die aankondigen in in Pest Control News en via nieuwsbrieven.

Tot in 2018.
Rinus van Zanten
Pest Control News

Ps: noteer ook in uw agenda onze Killgerm Infodagen: 19 april 2017 in Apeldoorn en 20 april 2017 in Tilburg.

BENELUX PEST

2016

Killgerm, PestWest, Kness

In een paar woorden gezegd: dit was de beste beurs op het plaagdierbestrijdingsgebied ooit gehouden in Nederland en België. De meeste stands, namelijk 43, en de meeste bezoekers ooit. Een kleine 400 personen en standhouders hebben de beurs bezocht. Felicitaties aan de organisatoren voor het goede verloop van deze beurs!

Even dachten de organisatoren nog dat het slechte weer en de datum (de dag voor Koningsdag) spelbrekers zouden zijn voor Benelux Pest op dinsdag 26 april maar het viel dus alleszins mee. Wat zeker geholpen heeft is, dat er veel moeite gedaan is om de beurs aan te kondigen via nieuwsbrieven, websites en Facebook. Het kan ook zijn dat men de afgelopen jaren wat "beursmoe" was geworden door het jaarlijks houden van een beurs. Met ingang van dit jaar wordt de beurs om de twee jaar gehouden en men is dan misschien eerder geneigd om stands te bezoeken, lezingen te volgen en natuurlijk te praten met collega's.

De locatie in het NH Conference Centre Koningshof in Veldhoven was groot, maar zeer goed gekozen. Dit jaar was voor een locatie in het zuiden van Nederland gekozen dicht bij de grens met België. Het aantal Belgische collega's was dan ook aanmerkelijk hoger dan de voorgaande jaren. Alle stands waren dit jaar ondergebracht in één grote hal waar ook een zithoek was gemaakt waar men kon eten en drinken en met elkaar kon overleggen. Zowel stands als bezoekers kwamen uit diverse landen. Vooral de Engelse maar ook de Duitse taal was dan ook veelvuldig te horen op de beurs.

Op de beurs waren alle belangrijke spelers op het plaagdierbestrijdingsgebied in Nederland en België aanwezig. Ook waren er verschillende bedrijven aanwezig die nog nooit eerder op deze beurs hadden gestaan. Vele bekende producten werden getoond maar op de meeste stands waren ook nieuwe producten te zien. Hieronder een samenvatting wat er zoals te vinden was:

Het was alweer de 7^e keer dat Pest Control News de Benelux Pest organiseerde, het was dan ook voor de 7^e keer dat Killgerm en PestWest vertegenwoordigd waren op de Benelux Pest. De Killgerm stand stelde traditiegetrouw een gevarieerd aanbod van bestaande producten voor uit het AF en Sakarat gamma en een reeks nieuwe producten zoals o.a. Vazor Liquid Mosquito Film, Ratimor Rodenticiden en Monitor Blocks, Maki Blocks, Rubis Blocks & Pasta, Jade Cluster Grain, en het nieuwe Wedge systeem.

Dankzij de ondersteuning van enkele speciale gasten op de Killgerm stand, zoals Philip Bowman en Glenn Pickering (Lance Lab), Tjibbe de Boer (The Clean Experience) en Lukas Bartels (Rattex) kregen de bezoekers een unieke inkijk in de werking van enkele nieuwe producten zoals de AR 8 telescopische poederlans, de professionele stoomreiniger en het Speed-Break systeem (in combinatie met het nieuwe Wedge systeem). Ian Smith van Bird Free, voor menig bezoeker wellicht een bekend gezicht, zorgde als vaste waarde binnen de Killgerm stand voor meer tekst en uitleg over de Bird Free Gel in kant-en-klare schaalpjes, die reeds met veel succes op verschillende gerenommeerde locaties in binnen- en buitenland geïnstalleerd werd.

Het 20-jarig jubileum van Killgerm Benelux kon uiteraard niet onopgemerkt voorbij gaan tijdens de beurs. Speciaal voor deze gelegenheid konden de bezoekers genieten van een heerlijk glaasje bubbels dat bij de authentieke bakfiets door Daan van Buitengewoon Bubbels werd geserveerd. Tevens konden de bezoekers profiteren van een exclusieve beurskorting (op bepaalde producten tot maar liefst 30 %!).

PestWest, dat 25 jaar "Innovatie, Kwaliteit & Kracht" viert in 2016, was uiteraard ook prominent aanwezig en stelde zowel het vertrouwde assortiment vliegenlampen als de nieuwere, eco-vriendelijke toestellen in een vernieuwde en frisse opzet aan het grote publiek voor. Wellicht is het de bezoekers ook opgevallen dat het mogelijk is om bepaalde vliegenlampen, zoals de Chameleon Sirius, te laten personaliseren door middel van gravering of door deze in een bepaalde huisstijlkleur te laten lakken. Deze extra service is niet nieuw, maar werd tijdens de Benelux Pest extra in de kijker gezet om aan te tonen dat PestWest graag meedenkt met haar klanten en steeds openstaat voor nieuwe ideeën en innovaties.

Conclusie: zowel het Killgerm Team als de collega's van PestWest kunnen zeer tevreden terugblikken op een succesvolle en drukbezochte beursdag!

Op de stand van het Amerikaanse bedrijf Kness waren zoals te verwachten allerlei klemmen te zien waarmee ratten en muizen gevangen kunnen worden. Kness is een van de grootste fabrikanten op dit gebied en bijna iedere plaagdierbestrijder in Nederland en België kent de zwarte Snap-E Mouse of Snap-E Rat trap wel. Het ABS plastic van deze vallen is sterk en het metalen gedeelte is gemaakt van roestvrij staal waardoor de val bestand is tegen vocht en dus niet roest. Tegenwoordig zijn deze vallen ook in verschillende kleuren te verkrijgen. In de Snap-E cover kunnen twee vallen worden geplaatst.

Het Ants-No-More Ant Bait Station kan zowel buiten als binnen worden gebruikt tegen mieren door simpelweg de voet van het baitstation in de grond te steken. De mieren worden aangetrokken door de 1 of 2 lokstoffen die zich in de compartimenten in het ronde lokdoosje op de voet bevinden.

BENELUX PEST

2016

Russel IPM, Beestjes Kwijt, B&G, Agrisense en Suterra, PestTrader, Unichem, O.S.D. HPC

Russel IPM is een van de oudste bedrijven die zich bezig houden met het lokken van insecten door middel van feromonen. Al meer dan 150 verschillende stoffen zijn ontwikkeld ter bestrijding van insecten.

Maar het Engelse bedrijf Russel IPM houdt zich ook bezig met andere zaken. Op de beurs vroeg men de aandacht voor hun Pest Rodent Monitoringsysteem iPest & iPest Plus. Met behulp van 2 sensoren wordt in een lokdoos waargenomen of een muis of rat een lokdoos heeft betreden en gevangen is door een klem. Wanneer dat gebeurt is, stuurt een sensor een signaal naar een wifi-punt waarna dat desgewenst verder wordt gestuurd naar een smartphone, laptop of pc. De sensoren hebben een zendbereik van 45 meter en eventueel kan het wifi-punt bereik versterkt worden door het plaatsen van routers. Door gebruik te maken van twee sensoren die beide af moeten gaan, wordt voorkomen dat er valse meldingen plaatsvinden. Aan dit systeem van Russel is ook een programma gekoppeld waarmee een uitgebreide reportage kan worden gemaakt.

Beestjes Kwijt bezit een landelijk netwerk van plaagdierbestrijders die een bestrijding kunnen uitvoeren nadat een persoon of bedrijf zich gemeld heeft via de website www.beestjeskwijt.nl dat men een probleem heeft met plaagdieren. Wanneer iemand zich meldt via de website over het voorkomen van plaagdieren en hij wil er vanaf, moet hij zijn naam, adres en postcode opgeven op de website. Elke postcode is gekoppeld aan een plaagdierbestrijdingsbedrijf dat dan automatisch een bericht krijgt waarna de bestrijder contact op kan nemen met de klant en een bestrijdingsafpraak kan maken. De makers van de website www.beestjeskwijt.nl zorgen dat de website online gemakkelijk te vinden is via Google Adwords en andere zoekmachines en ook via social media. Trouwens, men zoekt nog een wespenbestrijder uit de buurt van Doetinchem.

Beestjeskwijt is ook actief op de Belgische markt. Belgische plaagdierbestrijdingsbedrijven kunnen zich aanmelden via www.beestjeskwijt.be.

Ook in Duitsland is Beestjeskwijt actief. Personen en bedrijven met plaagdierproblemen maar ook plaagdierbestrijdingsbedrijven die gebruik willen maken van deze formule, kunnen contact opnemen via de website www.ungezieferaus.de.

B&G, Agrisense en Suterra hadden een gezamenlijke stand. De opletende lezers zullen wel denken dat het aparte bedrijven zijn, maar sinds maart 2016 is dat niet meer het geval. De Curtis Gilmour Holding (B&G Equipment Co en Curtis Dyna-Fog) hebben in begin maart 2016 Suterra, een onderdeel van Silvanderson AB, overgenomen. In december 2015 had Suterra reeds Agrisense Industrial Monitoring Ltd. (AgriSense en Trappit) overgenomen.

Het onderdeel "Cryonite" van het bedrijf Silvanderson is niet overgenomen door de Curtis Gilmour Holding.

B&G is bekend vanwege zijn plaagdierbestrijdingsmaterialen zoals vloeistofspuiten. Agrisense en Suterra zijn bekend vanwege hun producten op het gebied van feromoonvallen en andere vliegenproducten. Door de fusie zal de toegang tot Amerikaanse en Europese markt gemakkelijker zijn voor beide fabrikanten. Voorlopig blijven de bedrijven nog apart van elkaar opereren maar te zijner tijd zullen ze nauwer gaan samenwerken. Plaagdierbestrijdingsbedrijven zullen zeker in de toekomst meer horen over de producten van deze bedrijven en de ontwikkeling van nieuwe producten. Een voorbeeld daarvan is reeds de op de beurs getoonde bedwantsen-feromoonval.

Frederic Verwilghen bemande de stand van PestTrader. PestTrader is een internationaal bedrijf dat zich bezighoudt met het bemiddelen van de aan- en verkoop van producten van fabrikanten uit alle delen van de wereld naar plaagdierbestrijdingsbedrijven. Bedrijven met nieuwe of vernieuwde producten kunnen zich melden bij PestTrader waarna PestTrader hen helpt om producten verder te verkopen.

Zowel fabrikanten als distributeurs van plaagdierbestrijdingsproducten kunnen zich aanmelden via de website www.PestTrader.com.

Op de beurs werd een aantal artikelen getoond die interessant kunnen zijn voor plaagdierbestrijders: Een nieuw type vogelweringssysteem en een plastic omhulsel met een magneet die op een ijzeren buis kan worden gezet en waarin een klem kan worden geplaatst om bijvoorbeeld zwarte ratten te vangen die over ijzeren balken of buizen lopen.

Vogels kunnen gaan nestelen onder zonnepanelen hetgeen ongewenst is. Met de getoonde Solar Panel Exclusions wordt dat voorkomen.

Unichem is een Sloveens bedrijf en naast producent van agrarische producten ook producent van insecten- en knaagdierbestrijdingsmiddelen. Twee voorbeelden daarvan zijn het micro-geïncapsuleerde product Effect Microtech dat tetramin, permethrin en piperonylbutoxide bevat en Ratimor. De Ratimor-productielijn omvat een breed scala aan knaagdierlokazen met als actieve bestanddelen brodifacoum, bromadiolon en difenacoum. Deze lokazen zijn te verkrijgen als vers lokaas, als softblokken en in waxblokken en te bestellen via Killgerm Benelux.

O.S.D. HPC is een Italiaans bedrijf uit Modena, gespecialiseerd in allerlei soorten en maten lokdozen, elektrische signaleringssystemen voor ratten en muizen, insectenvallen, vogelweringssystemen en heaters om gebouwen te verwarmen om insecten uit te roeien. Kijk voor meer informatie op www.osdgroup.it

BENELUX PEST

2016

PestWatcher, Catchmaster, Personeelsprofs, Woodstream, NVPB, PLA..N, KAD, SPA-groep, KPMB, KIWA

Het Nederlandse bedrijf PestWatcher toonde op Benelux Pest zijn elektrische monitoringsysteem om het bezoek van ratten en muizen aan lokdozen aan te geven. Door zijn vier sensoren die de aanwezigheid van een knaagdier registreren wordt voorkomen dat valse meldingen ontstaan. De sensoren registreren de aanwezigheid van knaagdieren en geven dit via een wifi-verbinding door aan een smartphone, laptop en/of pc. Daar wordt de informatie verwerkt in het gratis bijgeleverde MyPestWatcher online dashboard waarmee een goed overzicht kan wordt bewerkstelligd. PestWatcher levert een betaalbaar systeem voor elk plaagdierbestrijdingsbedrijf. Pestwatcher

zorgt voor een integrale oplossing voor plaagdiermanagement en zorgt 24/7 voor online monitoring voor elke val.

Catchmaster (www.catchmasterPRO.com) is een Amerikaans bedrijf opgericht in 1956 in de wijk Brooklyn in New York. Het is een van de leidende bedrijven op het gebied van het gebruik van lijmplaten voor het vangen van knaagdieren maar ook van insecten. Tot nu toe vooral bekend in Amerika, wil het bedrijf zijn activiteiten ook uitbreiden naar andere delen van de wereld zoals naar Afrika, India en ook naar Europa. Volgens hun commercieel manager, Sean Parker, moet men zich terdege afvragen of het vangen/

doden van knaagdieren door anticoagulantia in plaats van met lijmplaten niet een pijnlijker dood is. Naast lijmplaten is het bedrijf ook gespecialiseerd in vliegenvangers, lokdozen en klemmen.

Het jonge bedrijf Personeelsprofs (www.personeelsbedrijf.nl) houdt zich bezig met werving en selectie van medewerkers voor organisaties in Nederland. Via dit bedrijf kunnen plaagdierbestrijders een baan krijgen bij een plaagdierbestrijdingsbedrijf. Plaagdierbestrijdingsbedrijven zijn ervan verzekerd dat de geselecteerde professionals bezig zijn met een erkende opleiding of een opleiding hebben gevolgd. Voor meer informatie bel Marielle Veneman, 06-2395 1798.

Dit jaar was Woodstream ook weer op de beurs. Bezoekers konden een scala aan lokdozen en muizen vallen bekijken op de stand, waaronder de Victor-muizenval.

Alle Nederlandse organisaties en opleidingsinstituten waren aanwezig op de beurs. De plaagdierbestrijdingsorganisaties NVPB en PLA..N hadden veel aanloop en PLA..N meldde zelfs dat op de beurs 3 nieuwe leden zich hebben aangemeld.

Ook de opleidingsinstituten KAD en SPA Groep hadden veel aanloop. Jose van Uffelen, directeur van de SPA Groep, vertelde dat er veel vragen waren over de cursus Buitengebruik Rodenticiden die alle plaagdierbestrijders met succes hebben moeten doorlopen om in Nederland rodenticiden te mogen gebruiken na 1 januari 2017. Maar ook over de andere nascholingscursussen waren veel vragen. Meer informatie over cursussen is te vinden op de website van de SPA Groep en die van de KAD.

Ook deze keer bemande het onafhankelijke exameninstituut CPMV een stand. CPMV coördineert alle examens op het plaagdierbestrijdingsgebied in Nederland, behalve die van het aan het KAD verbonden exameninstituut EVM.

Stichting Keurmerk PlaagdiermanagementBedrijven (KPMB) had ook een eigen stand. In deze stand werd uitleg gegeven over de normen waar KPMB schemabeheerder van is en over het modulair systeem.

De branche heeft zelf het initiatief genomen tot het opzetten van een kwaliteitssysteem. Vanwege de dreiging dat meerdere normen naast elkaar zouden komen te staan, heeft KPMB een modulair stelsel opgezet. KPMB maakt de aansluiting met andere onderdelen uit het modulaire stelsel zo efficiënt en eenvoudig mogelijk. Daarvoor zijn de normvoorschriften naast elkaar gelegd en is de overlap benoemd. Wat u al heeft geregeld, hoeft niet nogmaals. Dat bespaart tijd en kosten. Met deze aanpak biedt KPMB de bedrijven de mogelijkheid om het in één keer goed te regelen, zodat tijdens één audit meerdere certificaten kunnen worden verkregen.

Voor zowel IL&T als de NVWA geldt dat deze vorm van zelfregulering een goed voorbeeld is van proactief beleid van de branche en dat dat vertrouwen uitstraalt.

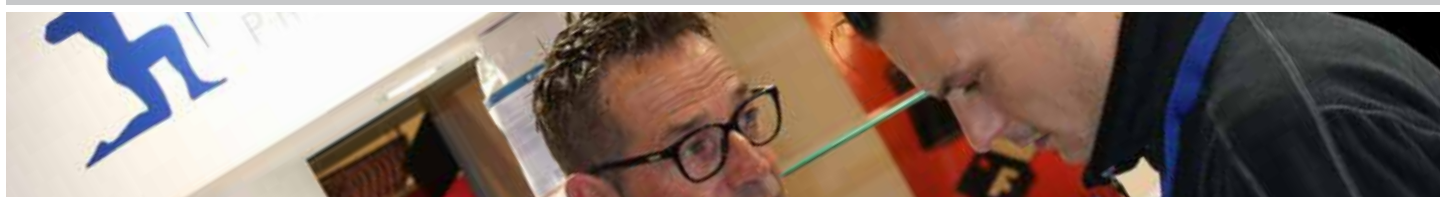
Het College van Deskundigen is onontbeerlijk bij de stichting KPMB. Door verschuivingen bij enkele bedrijven heeft het College van Deskundigen versterking nodig. Met deze aanpak biedt KPMB de bedrijven de mogelijkheid om het in één keer goed te regelen, zodat tijdens één audit meerdere certificaten kunnen worden verkregen. Geïnteresseerden kunnen een mail sturen naar kpmb@kpmb.nl.

Van de 5 aangemelde certificerende bedrijven bij Stichting KPMB had KIWA ook een stand op de beurs. Men legde uit wat het auditing en certificeren inhield, hoe men te werk gaat en wat het kost.

BENELUX PEST

2016

Orkin, Bayer, Bird Control Group, Frowein GMBH & CO. KG, BASF, Rat Pak Engineering, Edialux, PestScan

Het Amerikaanse Orkin, in 1901 opgericht door Otto Orkin, is de wereldleider op het gebied van plaagdierbestrijdingen met een jaaromzet van 1,6 miljard dollar en met meer dan 2 miljoen klanten over de hele wereld. Het hoofdkwartier is gevestigd in Atlanta. Het bedrijf heeft 400 vestigingen verspreid over 40 landen op alle continenten van de wereld. Orkin zoekt ondernemingen in Europa, dus ook in Nederland en België, om samen franchise-ondernemingen op te starten. Franchise-plaagdierbestrijdingsbedrijven krijgen onder andere ondersteuning op het gebied van training, begeleiding en verwerking van documenten.

Orkin snapt dat de benadering van bedrijven in Europa anders is dan in Amerika. Dat hun formule succesvol is blijkt wel uit het feit dat verschillende bedrijven interesse hadden om een franchise-onderneming op te starten met Orkin (www.orkin.com)

Natuurlijk was Bayer ook vertegenwoordigd op de beurs. Bayer heeft Maxforce Platin gelanceerd. Dit middel heeft een nieuwe actieve stof: Clothianidine. Clothianidine werkt na consumptie in op het zenuwstelsel van insecten. Het nieuwe recept is stabiel, stevig en zeer aantrekkelijk voor kakkerlakken. Een extra voedingsstimulant is verpakt in blauwe parels en wordt geleidelijk afgegeven in het lokaas. Maxforce Platin werkt tegen alle kakkerlakken en bevat complexe koolhydraten in plaats van glucose om lokaas-afkeer te voorkomen. 24 uur na de eerste opname sterven de eerste kakkerlakken en na 3 dagen is de kakkerlakpopulatie grotendeels al onder controle. Kakkerlakken sterven ook na het eten van kakkerlakken die gestorven zijn door de Maxforce Platin. Maxforce Platin is vrij van de 14 allergenen die verantwoordelijk zijn voor 90% van alle voedselallergieën en kan dus toegepast worden op die plekken waar geen allergenen mogen worden gebruikt.

Doseringen van vaste en vloeibare stoffen in grammen is vaak een groot probleem. Bayer brengt een doseringslepel op de markt waarmee direct de hoeveelheid grammen biocide wordt gewogen.

De agrilaser waarmee vogels kunnen worden verjaagd, wordt geproduceerd door de Bird Control Group. Dit jonge bedrijf is gespecialiseerd in lasers. Er zijn verschillende lasers van klein tot groot en lasers welke gebruikt worden

op vliegvelden om bijvoorbeeld ganzen te verjagen. Het bereik van de lasers is maximaal 2 kilometer onder ideale

ronddraaiende lasers op locatie af te stellen om problemen te voorkomen.

Het Duitse bedrijf Frowein GMBH & CO. KG toonde de beurs naast de Bedwantsenmonitor de Mausex-Monitor Block en de zachte plastic gel Picogel welke aangebracht wordt op randen om te voorkomen dat duiven en andere vogels erop gaan zitten. Door de wat hardere bovenkant en zachte indeukbare binnenkant van de gel, raken vogels geïrriteerd wanneer ze erop gaan zitten waarna ze wegvliegen. Verder heeft dit bedrijf een Hygitec Temperatuur-Monitoringsysteem om de temperatuur van een locatie te meten, wanneer de temperatuur verhoogd wordt om daar bijvoorbeeld een insectenbestrijding uit te voeren. Op de stand was tevens het product MausEX-Monitor Sachet te vinden. Een pastaproduct in zakjes om ratten en muizen te lokken. Als laatste kan de vliegen- en wesperval All-in-One worden genoemd die bestemd is om vliegen en wespen te vangen in bijvoorbeeld boerderijen, restaurants en tuinen.

De fabrikant BASF toonde op de beurs zijn bekende producten Goliathgel en Fendona om insecten te bestrijden. Op het gebied van rodenticiden kon men de vertegenwoordiger van BASF, Thomas Deucher, raadplegen over de diverse Storm-producten met als werkzame stof floucomafen. Ook kon men informatie krijgen over de verschillende Roguard-lokdozen.

Rat Pak Engineering is een bedrijf dat bijna alle producten kan leveren. Van apparatuur dat nodig is om een bestrijding uit te voeren tot de bestrijdingsmiddelen zelf voor zover ze toegelaten zijn in Nederland en België. Het bedrijf heeft ook een ruim assortiment aan producten om insecten te monitoren. Daarnaast zijn ze specialist in het ontwerpen en maken van stalen ratten- en muizenlokdozen zoals de Ultrabait VR. Kijk voor meer informatie op hun site: <https://ratpak.co.uk>

Edialux is sinds anderhalf jaar onderdeel van het Engelse bedrijf Pelsis. Tot deze groep horen ook Insect-O-cutor en P + L Systems.

Op de stand trof men vele van de verkochte producten van de firma's aan. Er werd dan ook druk door de beurgangers gesproken met de vertegenwoordigers over de verschillende producten. Een voorbeeld van de verkochte producten is MouseStop Premium dat op de beurs gelanceerd werd. Het is een diervriendelijke werings- en afdichtingspasta tegen knaagdieren en andere plaagdieren. Dit product is hetzelfde als MouseStop Original maar dan versterkt met metaalvezels en dus detecteerbaar. Metaalvezels zorgen er tevens voor dat wanneer het product ouder wordt het verhardt waardoor de knaagdieren er niet doorheen kunnen knagen.

Ook deze keer was PestScan aanwezig op de beurs. Eigenaar Jan Smit van PestScan legde geduldig uit aan vele bezoekers dat het digitale logboek veel mogelijkheden biedt en afgestemd kan worden op de wensen van de plaagdierbestrijdingsbedrijven.

Business IT Solutions BV, Vogelperschriker.nl, De Hygiene Expert, Irtó Trió Kft, Brandenburg, EKO 1000, GSG Urbanguard GMBH, MouseShield Professional, Wespenbeheer, Belgagri, Hofman Animal Care

Een nieuwenling op de beurs was het bedrijf Business IT Solutions BV. Het bedrijf uit Elst kan een toegevoegde waarde leveren aan plaagdierbestrijdingsbedrijven door een uitgekende benutting van technologie. Enkele voorbeelden daarvan zijn een digitaal logboek waarin informatie verwerkt kan zijn over facturering, contractadministratie, financiële administratie, handelsmodule, planning zowel via een pc als een PDA.

Vogelperschriker.nl is een onderdeel van Frijter Rijsbergen BV. Dit bedrijf importeert en levert, maar produceert ook producten op het gebied van vogelwering. Daarnaast verkoopt het onder andere ook tuingereedschappen en weideproducten. Op de stand kon men een advieskaart krijgen met producten voor het verjagen van vogels. Enkele productnamen: Hawk Eyes, Twin Terror Kite, Scatterbird, Nepkraai, Plastic Torenvalk, Scare Crow Compact, Flashing Light, Fluitlint en de Laserop. Voordat een advies wordt gegeven welk product het beste kan worden gebruikt om vogels af te schrikken vindt er overleg plaats met de klant.

De Hygiene Expert is constant op zoek naar nieuwe technieken, verbeterde methodes en toepassingen die niet giftig zijn. Enkele voorbeelden daarvan zijn Itrap 25 vliegenvanger en de Plug In Pest Free. Door verandering van het elektromagnetisch veld door de Plug In Pest Free worden ratten en muizen geweerd. Ook heeft

dit bedrijf duurzame oplossingen om zilversjjes te vangen. Dat gebeurt door de Silverfish S-trap.

Het Hongaarse bedrijf Irtó Trió Kft levert producten onder de naam van Perfectly Pest-free. Dit bedrijf produceert en distribueert diverse lokdozen en vallen tegen concurrerende prijzen om ratten en muizen te bestrijden. Voor meer informatie kijk op <http://irtotrio.com>

De Belgische vestiging van Brandenburg liet op de beurs een grote collectie van zijn vliegenvangers zien waaronder de Cobra. De achterkant van de vliegenvanger Cobra is uitgerust met een scheef staand spiegelend oppervlak waardoor de UVA die de vliegen aantrekt verspreid wordt. De voorkant van de Cobra is voorzien van een plastic afdekking terwijl de meeste vliegenvangers zijn afgedekt met een stalen voorkant waardoor een gedeelte van de UVA wordt tegengehouden. De UVA straling gaat dwars door de plastic voorkant van de Cobra waardoor deze vliegenvanger meer UVA uitzendt en dus beter de vliegen aantrekt.

Ook dit jaar presenteerde Kees Kooyman zijn EKO 1000 op de beurs. Het is de meest effectieve, veilige en hygiënische bestrijding van ratten en muizen volgens hem. Wanneer knaagdieren gelokt worden door het aangeboden voer dat ze in die omgeving dagelijks eten, en boven in het apparaat klimmen, wordt een sensor geactiveerd waardoor ze door een geavanceerd draaimechanisme in een vloeistof terechtkomen waar ze snel bedweld worden en vervolgens zonder stress vrijwel direct sterven.

GSG Urbanguard GMBH is gevestigd in de buurt van Berlijn en houdt zich al meer dan 30 jaar bezig met het verkopen van plaagdierbestrijdingsmiddelen. Het bedrijf is gespecialiseerd in knaagdierbestrijdingsproducten en vogelwering. In Nederland verkoopt men alleen niet-giftige producten aan plaagdierbestrijdingsbedrijven.

Het onderdeel MouseShield Professional van Makesafe International BV uit Tilburg heeft Mouseshield Metal Detectable en Mouseshield Classic weringspasta ontwikkeld. Deze snel aan te brengen weringspasta verspert de toegangsweg voor ongedierte. Het product past binnen het IPM beleid, is voedselveilig, maakt het gebruik van staalwol overbodig, is waterafstotend, duurzaam en volledig gifvrij. Door verwerking van RVS-metalaaldehydes in het product is het nog moeilijker doordringbaar door ongedierte. Het product is te verkrijgen bij de distributeurs.

Wespenbeheer is het bedrijf dat de wespenvall WaspBane distribueert. Door de unieke vorm van de WaspBane wordt voorkomen dat wespen, aangelokt door de attractieve vloeistof kunnen ontsnappen. Daarmee wordt voorkomen dat ontsnapte wespen de andere wespen in het nest op de hoogte brengen van de voedingsbron en er massaal op afkomen. Waspbane is dusdanig ontworpen dat ontsnappen dus niet mogelijk is en verkennende wespen gedood worden.

Het Belgische bedrijf Belgagri had een stand in de hoek van de tentoonstellingsruimte. Belgagri is een jong Waals bedrijf dat in de buurt van Luik is gevestigd. Het bedrijf produceert en distribueert producten op het plaagdierbestrijdingsgebied voor zowel de landbouwsector als de plaagdierbestrijdingsbranche. Op de stand waren een aantal producten van deze firma te zien.

Hoffman Animal Care is een bedrijf dat agrarische gebruiksvoorwerpen verkoopt maar ook plaagdierbestrijdingsmiddelen, variërend van diverse soorten vallen tot lokdozen en knaagdierproducten. Tot de knaagdierbestrijdingsproducten horen de verschillende Muskilproducten die twee soorten rodenticiden bevatten namelijk difenacoum en bromadiolon. Ook de Bonirat-pasta, -granen en -wasblokken worden gedistribueerd via Hoffman. Daarnaast worden de producten Fataal verkocht, bestemd om knaagdieren te bestrijden.

Tilmar, Syngenta, Bell Laboratories, Pest Control News

Het bedrijf Tilmar maakt een RVS voegklem ter vervanging van lood en loodvervangers. De Ventistrip is een verbeterd alternatief voor kunststof en aluminium vogelschroten en kan geplaatst worden onder alle dakpannen, daken en golfplaten zodat vogels en andere plaagdieren er niet onder kunnen komen. Verder werden nog diverse andere materialen getoond om bouwwerken plaagdierdicht te maken.

Syngenta is een van 's werelds toonaangevende bedrijven met meer dan 26.000 medewerkers in meer dan 90 landen met een gemeenschappelijk doel: Bringing plant potential to life. In Nederland werken zo'n 900 medewerkers aan de ontwikkeling, productie en verkoop van kwalitatief hoogwaardige zaden, stekken, jonge planten en gewasbeschermingsmiddelen.

Op Benelux Pest werden een aantal producten getoond die ook gebruikt worden om plaagdieren te bestrijden. Enkele voorbeelden daarvan zijn Advion Kakkerlakkengel en Advion Mierengel met als actieve stof Indoxacarb. Daarnaast is Syngenta ook producent van Klerat Pellets, met als werkzame stof brodifacoum. Dit product mag uitsluitend gebruikt worden ter bestrijding van huismuizen in ruimten en ter bestrijding van ratten in en om gebouwen en voedselopslagplaatsen als laatste schakel in een bestrijding die geheel gebaseerd is op de principes van IPM. Tot 1 januari 2017 mag het uitsluitend door bedrijven gebruikt worden die zich hebben aangemeld bij de Inspectie Leefomgeving en Transport. Na 1 januari 2017 uitsluitend door bedrijven die zijn gecertificeerd voor IPM-buitengebruik rodenticiden.

Bell Laboratories is trots en vereerd dat het samen met Killgerm Benelux haar 20ste verjaardag heeft gevierd op Benelux Pest 2016. Dit betreft niet alleen de zakelijke band maar ook de warme relatie die opgebouwd is met de oprichter van Killgerm Benelux, Rinus van Zanten.

Bell heeft een video uitgebracht over het onderzoek, ontwikkelingen, produceren van haar producten. De video is beschikbaar in 5 talen en toont aan dat Bell de wereldleider is in Rodent Control Technology®. Klanten uit de gehele wereld krijgen met deze video een kijkje in de dagelijkse activiteiten. De video is in het Nederlands, Frans, Spaans, Duits, Italiaans, Grieks, Pools en Hongaars ondertiteld.

Drones voorzien van een GoPro® laten zien hoe het er dagelijks toe gaat in het laboratorium, productie en de logistieke verwerking. Zo kan men zien hoe klapvallen worden gemaakt evenals lokdozen, lijmvallen en natuurlijk de productie van de rodenticide-blokken. Aan Bell's betrokkenheid in de wereld bij het uitroeien van ratten op eilanden wordt ook aandacht besteed. Neem contact op met Killgerm Benelux voor meer informatie over deze video.

Daarnaast kon men op de beurs de gebruikelijke producten aantreffen van Bell zoals de Tomcat- en de Detex blokken met Lumitrack, een non-tox lokstof waaraan een stof is toegevoegd die, wanneer knaagdieren ervan eten, de uitwerpselen helder groen doet laten opschijnen wanneer beschenen met blacklight. Ook werden de lokdozen Protecta Evo Express getoond.

Bell kondigde aan dat men bezig is met de registratie van de Solo Blokken in Nederland en België. Deze blokken bevatten brodifacoum en kunnen worden gebruikt op plaatsen waar men resistentie vermoedt tegen producten met andere actieve stoffen. Een eenmalige opname is voldoende om ratten en muizen te bestrijden. Het middel zal in Nederland alleen gebruikt mogen worden volgens de richtlijnen omschreven in de gebruiksaanwijzing en volgens het IPM-principe. Solo Blokken zijn net zoals de Tomcat blokken, goed opneembaar en gemaakt van geëxtrudeerde hoogwaardige grondstoffen met meerdere kanten zodat het voorziet in de knaagbehoefte. De 20 grams Solo blokken zijn te leveren in een 8 kg verpakking en zullen vermoedelijk in het vierde kwartaal van 2016 op de markt komen. Neem contact op Killgerm Benelux voor meer informatie over de video en Solo Blokken.

Pest Control News had een stand op de hoek van de horeca-gelegenheid. Dat de informatie van PCN in trek is blijkt wel uit het feit dat niet alleen het laatste nummer van PCN maar ook nog vele oudere nummers werden meegenomen. Een tiental personen heeft zich aangemeld voor een abonnement op PCN. Daaruit blijkt dat alle betrokkenen binnen de plaagdierbranche graag op de hoogte willen worden gehouden van de laatste ontwikkelingen. Ook voor Pest Control News, de organisator van Benelux Pest 2016 was het een succesvolle beurs en ook de volgende beurs welke gehouden zal worden in 2018 op dezelfde locatie in Veldhoven zal weer door Pest Control News worden georganiseerd.

Joeko Nijboer
Redacteur
Pest Control News

Presentaties op Benelux Pest: lasers en virussen

Naast het bekijken van de verschillende diensten en producten van de diverse exposanten, konden de bezoekers van de beurs twee lezingen volgen.

De eerste lezing werd gegeven door Steinar Henskes. Henskes begon op zijn twintigste met ondernemen en is op 24-jarige leeftijd uitgeroepen tot student-ondernemer van het jaar. Zijn innovatieve lasertechnologie van de Bird Control Group wordt reeds in meer dan 50 landen ingezet. Voorbeelden daarvan zijn het gebruik van lasers op Schiphol, London Airport en Changi Airport in Singapore om vogels op een diervriendelijke manier te weren.

Tijdens de lezing voor de 80 aanwezigen vertelde Henskes dat vogels kunnen leiden tot veiligheids- en gezondheidsproblemen bij mensen, verspillend en verlies aan voedsel en verstoppingen van afvoerbuizen en ventilatiesystemen. Vogelpoep kan zelfs gebouwen aantasten.

De klassieke manier van vogelwering bestaat uit het toepassen van vogelverschrikkers, het gebruik maken van geluid en het toepassen van netten en weringspennen. Er moet echter een grondige analyse worden gemaakt waarbij vragen gesteld moeten worden zoals: wat zoekt de vogel daar, wat is de invloed van het aanwezige voedsel, spelen klimaats- en seizoensinvloeden een rol? Bij een geïntegreerde aanpak moet aandacht worden besteed aan habitataanpassingen, directe vogelwaarnemingen en het verzamelen en analyseren van de verkregen informatie.

De Bird Control Group zoekt naar een lange-termijnoplossing waardoor een nieuwe balans ontstaat met een diervriendelijke wering en zorgt voor lange-termijnoplossing. De Bird Control Group heeft naast de handlasers dan ook automatisch bestuurbare lasers ontwikkeld met een maximaal bereik van 2,5 km. Technici kunnen de laser dusdanig afstellen dat alleen vogels door de

straal van de laser geweerd worden en de laser geen last veroorzaakt op andere plaatsen. De Agrilaser Autonomic vindt onder andere haar toepassingen op booreilanden, vliegvelden, voedingsmiddelenbedrijven, voetbalstadions, op daken, boerderijen, vissersschepen en vuilnisbergen.

De tweede lezing werd verzorgd door de medisch entomoloog Bart Knols, directeur van In2Care.

De heer Knols begon zijn inspirerende lezing met een quiz voor de 80 aanwezigen over wat men weet over muggen en de ziektes die zij overbrengen. Daarna presenteerde hij een boeiend verhaal over muggen en virussen.

Het Zika-virus werd voor het eerst vastgesteld in Kongo in 1947 en via Frans Polynesië kwam het uiteindelijk in Brazilië terecht. Verwacht wordt dat eind 2016 4 à 5 miljoen mensen besmet zullen zijn met het Zika-virus. Het Zika-virus wordt onder andere verspreid door *Aedes aegypti* of de gelekoortsmug die ook in Nederland kan voorkomen en hier kan overwinteren. Deze muggensoort kan 26 virussen overbrengen op mensen.

Ook de tijgermug (*Aedes albopictus*), die incidenteel voorkomt in Nederland en meestal hier komt via de import van tweedehands autobanden of via de invoer van Lucky bamboe, kan het Zika-virus overbrengen. Overbrenging kan gebeuren van mens tot mens (horizontale transmissie) via bloed of sperma, maar ook doordat een mug een met het Zika besmet persoon steekt en vervolgens ook besmet raakt, evenals haar eieren, en vervolgens andere personen besmet (verticale transmissie).

Net na de tweede wereldoorlog was al bekend dat de gelekoortsmug ziektes kon overbrengen. Fred Sober leidde vanaf 1947 een campagne door op een militaristische manier deze muggensoort uit te roeien. In 1965 stopte de campagne en was de mug bijna uitgeroeid maar binnen een decennium was deze mug weer verspreid door geheel Zuid-Amerika.

De afgelopen tijd zijn 200.000 militairen in Brazilië op pad gestuurd om voorlichting te geven hoe de gelekoortsmug moet worden bestreden. Knols heeft grote twijfel of dit de juiste aanpak is.

Er zijn momenteel nog geen medicijnen tegen Zika waardoor alles op alles moet worden gezet om besmetting te voorkomen. Zwangeren moeten overwegen of men wel wil afreizen naar gebieden waar het Zika-virus aanwezig is. Mannen die uit gebieden komen waar Zika heerst moeten 2 maanden beschermde seksuele contacten hebben om mogelijke overbrenging van het virus door sperma te voorkomen. Wanneer men deze gebieden betreedt kan men zich het beste weren door onbedekte huid in te smeren met

Deet of een andere repellent, met pyrethroïden geïmpregneerde kleding dragen en te slapen onder een klamboe.

Beide muggensoorten, de tijgermug en de gelekoortsmug kunnen ook het chikungunyavirus overbrengen. Dit virus veroorzaakt milde tot ernstige gezondheidsklachten. De acute symptomen verdwijnen binnen enkele weken. Gewrichtspijnen kunnen jarenlang aanhouden. In India zijn 13 miljoen besmet met dit virus en in Italië 200 personen. Door verticale transmissie kunnen snel meer personen in Europa worden besmet.

Ook knokkelkoorts of dengue fever kan overgebracht worden door beide muggensoorten. Op Madeira zijn meer dan 2000 personen besmet geraakt met dit virus. Het is afwachten wanneer dit virus zich ook in Europa openbaart.

Bart Knols maakte de aanwezigen duidelijk dat virussen overgebracht door de gelekoortsmug en/of de tijgermug op de loer liggen om ook personen in België en Nederland te infecteren. Bestrijding van deze muggensoorten is dan ook van groot belang en plaagdierbestrijders kunnen hierbij een rol spelen.

Rinus krijgt een boek

De hoofdorganisator van Benelux Pest is Rinus van Zanten, voormalig directeur van Killgerm Benelux. Rinus is tijdens de beurs overal aanwezig, kondigt lezingen aan en bedankt ieder tijdens het Pest Control News diner. Kortom, Rinus heeft alles in de hand. Hij was dan ook aangenaam verrast dat een aantal personen in de aanloop van het diner na zijn speech de microfoon grepen en hem bedankten voor zijn tomeloze inzet. Niet alleen voor de beurs maar ook voor zijn inzet in Killgerm Benelux. Bedacht door zijn zoon Marc, de huidige directeur van Killgerm Benelux, ontving hij uit handen van zijn oud collega bij Protekta Breda, Peter Englebert, na een toespraak een boekwerkje met verhalen en anekdotes van zakenrelaties en vrienden. Tot slot gaf Thomas Deuscher van BASF, een door hem zelfgemaakt rat aan Rinus: de Rat Rattus Rinus. Rinus was door dit alles verrast en moest eventjes slikken maar waardeerde beide cadeaus zeer!

Thema discussie

Tijdens Benelux Pest 2016 organiseerde Bayer een themadiscussie: “Certificering; zinnig of onzinnig?”. Michel Wimmers, Business Manager Benelux van Bayer, leidde de discussie. Het panel bestond uit Jos Custers (Lamb Weston), René van de Heuvel (APS), Jacques Reinier (Meneba), Jos Krijns (KIWA) en Michel Rampeu (Bayer). Een auditor doet uitspraak of een bedrijf voldoet aan de kwaliteitseisen waar men zich voor certificeert of wil certificeren. Het certificeren kost tijd en geld en geeft een waarborg dat een bedrijf voldoet aan een bepaalde kwaliteitseis. De algemene conclusie van het panel was dat bedrijven certificeren belangrijk vinden. Om te voorkomen dat er een woud aan keurmerken ontstaat, wat leidt tot onoverzichtelijkheid, is het verstandig een breed gedragen certificaat te omarmen. Zo werd gesteld dat het CEPA-certified keurmerk circa 90% overeenkomt met het Keurmerk Plaagdiermanagement dat de NVPB heeft opgesteld. Op het plaagdierbestrijdingsgebied is de KPMB schemabeheerder van verschillende keurmerken. Tot slot werd opgemerkt dat agrariërs ook steeds meer en meer te maken krijgen met keurmerken.

Na de themadiscussie werden de aanwezigen uitgenodigd voor het “Happy Hour” dat aangeboden werd door Bayer in de Meierijfoyer. Daar ging de levendige discussie verder maar werd er ook over tal van andere zaken gesproken.

Beursorganisatie praat met DSV over Pest-Protect

Op 18 april vond in Hamburg een bijeenkomst plaats over Pest-Protect. Vertegenwoordigers van BASF, Bayer, Bell, Detia, Killgerm, Frowein en PPS spraken met de Deutscher Schädlingbekämpfer-Verband e.V. (DSV) over de in maart gehouden Pest-Protect beurs in Stuttgart.

De beurs werd bezocht door 1700 personen inclusief de standhouders. In de voorverkoop waren reeds 1000 toegangskarten verkocht. Op de beurs stonden 107 stands uit 21 landen waarvan 35 nieuw ten opzichte van de beurs uit 2014.

Tobias Weik van de het bedrijf DNW (DAS NETZ WERK Gesellschaft für Kommunikationsgestaltung mbH), die de DSV bij de organisatie van de beurs hielp, vertelde tijdens de evaluatie duidelijk, dat deze beurs met zijn nieuwe naam en plaats een succes was. Dat werd bevestigd door de standhouders! Daarbij werd uitdrukkelijk de bereikbaarheid en de hotels als zeer positief ervaren. Opvallend was ook dat de meeste bezoekers uit het midden en zuiden van Duitsland kwamen. Vervolgens ontstond de "oude" discussie weer dat de beurs eigenlijk afwisselend in noord- en zuid- Duitsland zou moeten worden gehouden. Of dat de beurs afwisselend op verschillende locaties zou moeten plaats vinden zoals de Amerikanen dat ook doen met PestWorld.

Of Pest-Protect 2018 weer in Stuttgart of op een andere plaats gaat plaatsvinden is momenteel nog niet bekend.

Of Pest-Protect 2018 weer in Stuttgart of op een andere plaats gaat plaatsvinden is momenteel nog niet bekend.

ICUP

BIRMINGHAM UK

2017

Sinds de vorige **International Conference on Urban Pests 2014** in Zurich is er hard gewerkt aan de voorbereiding van de volgende conferentie welke in 2017 in Birmingham zal worden gehouden. De conferentie (ICUP 2017) zal van 9 tot 12 juli 2017 plaatsvinden in het Conference Aston bij de Aston Universiteit in Birmingham in Engeland.

De ICUP 2017 website is nu in de lucht en deze zal binnenkort alle relevante informatie over de conferentie bevatten. Momenteel is er reeds van de website een conferentieflyer te downloaden, is er een "call for papers" en kan men zich registreren voor de conferentie.

Tijdens deze conferentie zullen er presentaties worden gehouden over de huidige stand van zaken op het plaagdierengebied door wetenschappers uit de gehele wereld:

- Hygiënische plaagdieren (o.a. kakkerlakken, mieren, bedwantsen, huisvliegen)
- Structurele plaagdieren zoals termieten
- Invasieve soorten (o.a. steekmuggen en mieren)
- Medische entomologie
- Toekomstige plaagdierbeheersing
- Biocidenrichtlijn, wetgeving en control
- Chemische bestrijding met natuurlijke en chemische producten
- Fysische methoden bij de plaagdierbeheersing
- Workshops

Voor meer informatie kijk op <http://www.icup2017.org.uk/>

Introductie:

Edialux MouseStop PREMIUM

Speciaal voor de professionele ongediertebestrijder!

MouseStop PREMIUM

Speciaal voor de professionele ongediertebestrijder ontwikkeld. Een diervriendelijke werings- en afdichtingspasta tegen knaagdieren en andere plaagdieren. MouseStop Premium is versterkt met metaalvezels en detecteerbaar! Ideaal voor de levensmiddelenindustrie en past uitstekend binnen de IPM benadering.

ACTIE
'Premium' for the 'Original' Price
Tijdelijk tot 31 juli 2016, vraag naar de voorwaarden

 Physical barrier	✓	 Natural herbs	✓
 Instantly waterproof	✓	 Metal fibers	✓
 Poison free	✓	 Detectable Electrical conductivity + Magnetic	✓
 Fits into IPM policy	✓		

Barneveld. E-mail: info@edialux.nl. Telefoon: +31 (0)342 420 435

Drie namen die momenteel veelvuldig in het nieuws zijn. Plaagdierbestrijders kennen *Aedes aegypti* als de denguemug die knokkelkoorts kan overbrengen. *Aedes albopictus* staat bekend als de Aziatische tijgermug die via ingevoerde tweedehands banden of via Lucky bamboe in Nederland incidenteel terecht is gekomen en bestreden wordt. Deze muggensoort kan ook het Zika-virus overbrengen. Waarschijnlijk kan *A. albopictus* in Nederland beter overleven dan *A. aegypti*.

Het Zika-virus is één van de Flavivirussen waartoe ook knokkelkoorts, gele koorts, Japanse encephalitis en het West-Nijlvirus behoren. Veel van deze virussoorten worden overgebracht naar mensen door steekmuggen waar de Aziatische tijgermug een belangrijke rol bij speelt. Een 390 miljoen mensen worden jaarlijks geïnfecteerd met knokkelkoorts en 40% van de wereldbevolking leeft in gebieden waar men geïnfecteerd zou kunnen raken door dit virus. Per jaar krijgen 200.000 mensen gele koorts waarvan 30.000 mensen sterven.

De naam Zika is afkomstig van het Zika-bos uit Oeganda waar het virus in 1947 voor het eerst is vastgesteld. Wikipedia zegt hierover: "Het virus kan leiden tot tijdelijke gewrichtsklachten vooral aan de handen en voeten en geeft een huiduitslag met vlekken en knobbeltjes. Er is geen behandeling van de klachten mogelijk en de klachten gaan meestal vanzelf weer over. Sinds de eerste infectie in 2015 zijn er geen sterfgevallen geregistreerd. Braziliaanse onderzoekers beweren dat een besmetting met het virus mogelijk het syndroom van Guillain-Barré veroorzaakt". Symptomen van het syndroom van Guillain-Barré zijn koorts, slijmvliesontsteking, spierpijn, algemene malaise en hoofdpijn.

Het Zika-virus kwam zonder ernstige ziekteverschijnselen voor in Centraal- en West-Afrika en Zuidoost-Azië totdat er een uitbraak ontstond op het Polynesische eiland Yap in 2007 en andere Polynesische eilanden in de jaren 2013 en 2014. Vervolgens kwam het virus in Zuid- en Centraal-Amerika terecht waar momenteel een half tot anderhalf miljoen mensen erdoor besmet zijn.

De toename van het Guillain-Barré syndroom en een afwijking van het centrale zenuwstelsel waarbij de schedelomvang te klein is bij pasgeborenen (Microcefalie), welke kan leiden tot grote afwijkingen van de ontwikkeling van een kind, en waar het Zika-virus een rol bij zou spelen is aanleiding geweest voor de WHO om per 1 februari 2016 het Zika-virus als een epidemie te beschouwen.

Het Zika-virus is aangetoond in bloed, speeksel, organen, moedermelk, urine en sperma. Mogelijkerwijs kan het daardoor ook verspreid worden. De incubatietijd, de tijd waarna de symptomen van de ziekte zich openbaren, bedraagt waarschijnlijk enkele dagen. De overdracht van het virus door sperma is onlangs aangetoond.

Vermoed wordt dat het virus in Brazilië terecht is gekomen door de Rio World Canoeing Championship in 2014 waarbij deelnemers, afkomstig van Polynesische eilanden, deze ziekte hebben meegenomen. De eerste

waarnemingen van het virus in Brazilië waren tijdens het WK-voetbal in 2014. In oktober 2015 werd het Zika-virus voor het eerst waargenomen in Colombia en snel daarna in heel Zuid- en Centraal-Amerika. Enkele waarnemingen van het Zika-virus bij mensen hebben ook plaatsgevonden in de USA, Engeland, Denemarken, Duitsland en Nederland maar dat werd zeer waarschijnlijk veroorzaakt door reizigers afkomstig van Zuid-Amerikaanse landen.

Zowel het mannetje als het vrouwtje van de denguemug leeft van plantennectar, maar als het vrouwtje eieren wil produceren is een bloedmaal nodig. Eitjes worden vervolgens gelegd op het water waar snel larven uitkomen die na een aantal vervellingen uitgroeien tot volwassen steekmuggen. De denguemug gaat vooral overdag op zoek naar bloed door mensen te steken en dan bloed op te zuigen. Dat in tegenstelling tot bijvoorbeeld de malariamug die alleen 's nachts op zoek gaat naar bloed.

Om het Zika-virus tegen te gaan wordt op diverse manieren geprobeerd de overbrengers van dit virus, meestal de denguemug, uit te roeien. Op het nieuws is de afgelopen maanden ruim aandacht besteed aan hoe men dat in Brazilië doet. Niet alleen de mug en de larven worden bestreden maar er worden ook maatregelen genomen om te voorkomen dat mensen en dan vooral zwangere vrouwen gestoken worden. Ook wordt gekeken of het virus in het menselijk lichaam kan worden bestreden.

Zoals eerder is gezegd is de kans dat de denguemug zich gaat vestigen in Nederland klein. De kans dat de Aziatische tijgermug (*A. albopictus*), die ook het virus kan overbrengen, zich kan vestigen in Nederland is echter aanzienlijk groter. In de zuidelijke landen van Europa wordt met enige regelmaat deze mug reeds waargenomen en het is zeer wel mogelijk dat dat te zijner tijd ook in Nederland zal gebeuren.

De Nederlandse autoriteiten proberen dat echter zo lang mogelijk tegen te houden en verschillende instanties zoals het RIVM, NVWA en Centrum Monitoring Vectoren zijn dan ook bij de bestrijding betrokken wanneer men de Aziatische tijgermug aantreft. Wanneer er een uitbraak plaatsvindt wordt deze zo snel mogelijk bestreden. De NVWA coördineert deze bestrijding en menige plaagdierbestrijder heeft daar een bijdrage aan geleverd.

Overbrenging van virussen door onder andere steekmuggen in Nederland ligt op de loer!

Biociden van het gesloten circuit

In de vorige editie van PCN stond een artikel over het opstarten van het “gesloten circuit” in België per 20 mei 2016. Heeft dat ook gevolgen voor de Belgische plaagdierbestrijders?

Eind maart brachten Yvonne van Gorp, Marketing & Accountmanager bij Killgerm Benelux, en Joeke Nijboer, hoofdredacteur Pest Control News een bezoek aan mevrouw Herlinde Vanhoutte, Diensthoofd Biociden Afdeling Productbeleid en Chemische stoffen van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Het kantoor van mevrouw Vanhoutte is gevestigd tegenover het treinstation in Brussel-Zuid, op dat moment zwaar bewaakt in verband met de recente aanslagen. In aanwezigheid van mevrouw Jona de Leye, communicatieverantwoordelijke van Directoraat-generaal Leefmilieu, vertelde mevrouw Vanhoutte dat een biocide tot de groep van pesticiden behoort, dat schadelijke organismen doodt en dat vooral voor huishoudelijk gebruik is bestemd. Voorbeelden daarvan zijn ontsmettingsmiddelen voor in een keuken maar ook middelen tegen mieren, ratten en muizen. Pesticiden is meer een algemene term waar niet alleen biociden maar ook gewasbeschermingsmiddelen bij horen.

Biociden hebben in België een erkenning nodig van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, alvorens een bedrijf ze op de markt mag brengen. Die erkenning moet op het etiket terug te vinden zijn in de vorm van een B- of NOTIF-nummer. Een B-nummer geeft aan dat het biocide geëvalueerd is op een aantal belangrijke parameters zoals werkzaamheid en toxiciteit. Een NOTIF-nummer betekent dat het hier gaat om een product met minder schadelijke eigenschappen en waarvoor geen uitgebreide wetenschappelijke evaluatie vereist is. Een biocide dat een erkenningsnummer heeft, is te koop bij leveranciers van onder andere plaagdierbestrijdingsmiddelen en meestal ook in warenhuizen en tuincentra.

Klasse A-product

Daarnaast bestaan er ook biociden die ingedeeld zijn als een klasse-A-product, die enkel bedoeld zijn voor professioneel gebruik. Het betreft producten die alleen verkocht mogen worden door erkende personen die hiervoor de nodige attesten hebben behaald. Deze producten moeten bovendien in een speciaal bewaarlokaal veilig opgeborgen zijn. Op de etiketten van deze producten staan de risico's vermeld o.a. in pictogrammen en gevarenaanduidingen. Ook het veilig gebruik staat vermeld op de etiketten en er wordt een bijsluiter bijgeleverd met duidelijke instructies.

Klasse-A-producten zijn biociden met een hoog gezondheidsrisico en zijn vaak niet duurzaam. Ze kunnen bijvoorbeeld giftig, kankerverwekkend, mutageen, corrosief of gevaarlijk voor het milieu zijn. Het dragen van PBM's is verplicht. Speciale regels gelden ten aanzien van bijvoorbeeld opslag en gebruik waardoor alleen professionele gebruikers deze middelen mogen toepassen. De Europese Biocidenverordening (528/2012) en het Koninklijk Besluit van 8 mei 2014 zijn van toepassing op de producten van Klasse-A.

Biociden van het gesloten circuit

Per 20 mei 2016 moeten alle verkopers en alle gebruikers van biociden van het gesloten circuit zich online registreren via de site www.biocide.be. Alleen personen/bedrijven die een BTW-nummer of een ondernemingsnummer hebben kunnen zich daar registreren. Alle biociden welke horen tot het gesloten circuit behoren tot de Klasse A. Op de website staan ook alle middelen vermeld die tot de Klasse-A-groep horen.

De verkoper moet om de 3 maanden registreren hoeveel en aan wie hij de producten die tot deze categorie behoren, heeft verkocht. Verder moet hij ook op de hoogte zijn van verplichtingen ten aanzien van opslag, transport, opleiding etc. en hij moet de klant informeren over het feit dat die dit ook moet registreren. Ook moet hij voorlichting geven ten aanzien van PBM's, opslag, gebruik, opleiding etc.

De bedoeling is dat de FOD een totaalbeeld krijgt van de verkoop, de aankoop en het gebruik van deze biociden met een hoog gezondheidsrisico in België. Mevrouw Vanhoutte is van plan in november een tussentijds overzicht te hebben, waarna geëvalueerd kan worden hoe het uitgevoerde plan eventueel kan worden bijgesteld. Zo zou te zijner tijd ook overwogen kunnen worden of men voor het gebruik van deze middelen nog een speciale opleiding moet volgen of dat de inspectie moet worden aangepast.

Een 670 producten behoren tot de groep van het gesloten circuit; de plaagdierbestrijdingsmiddelen vormen daarvan slechts een klein gedeelte. Per eind maart 2016 hadden zich reeds 250 bedrijven geregistreerd.

Plaagdierbestrijders en biociden

De meeste biociden worden gebruikt op het gebied van desinfectie en conservering. De meeste middelen die plaagdierbestrijders gebruiken tegen plaagdieren zoals insecten, ratten en muizen, en houtaantasters behoren niet tot de middelen van het gesloten circuit en mogen dus vrijelijk worden gebruikt. Om deze middelen toe te passen heeft men geen speciale opleiding nodig, alleen wordt men wel geacht te werken volgens de gebruiksaanwijzingen van het etiket.

Op het etiket staan aanwijzingen voor persoonlijke bescherming maar eventueel ook aanwijzingen ter bescherming van het milieu zoals het verbod om deze middelen te gebruiken op open terreinen, inclusief bermen op minder dan 6 meter van het talud van oppervlaktewater. Ook is het soms verboden om deze middelen langs wegen en spoorwegen te gebruiken evenals op verharde terreinen die een oppervlak hebben van 200 m² of groter, terreinen toegankelijk voor het brede publiek of kwetsbare groepen en grondwaterbeschermingszones.

Tot deze middelen die vrijelijk mogen worden gekocht en gebruikt horen onder andere de rodenticiden, (natuurlijke) pyrethroiden, insectengels en houtbeschermingsproducten op synthetische pyrethroidenbasis. Deze producten leveren volgens de Belgische overheid geen gevaar op het gebied van resistentie en doorvergiftiging, mits de richtlijnen op het etiket worden gevolgd.

CEPA Certified is gelanceerd in Europa. De FOD zal nagaan of deze opleiding elementen bevat die men ook wil toepassen bij de huidige opleidingen van Belgische plaagdierbestrijders.

Kijk op www.biocide.be voor meer informatie!

Verplichte vermeldingen op het etiket van een biocide

Gevaar (Pictogrammen (of gevaarsymboolen) en waarschuwingen (of gevaarsaanduidingen))

1 L (Toelatingsnummer -5412B (NOTIF000) Ingrediënten: 1,2-benzisothiazol-3(2H)-on (100,0 g/l) Toepassingsgebied: Bescherming van de producten gedurende opslag (PT6) Enkel voor professioneel gebruik)

BIOCIDE

Veroorzaakt irritatie van de huid. Kan huidallergische veroorzaken. Veroorzaakt ernstige oogletsel.

Gemorst product opzuimen. Bij irritatie of huiduitslag: een arts raadplegen. Bij blijvende oogirritatie: een arts raadplegen.

NAAM VAN DE TOELATINGSHOUDER
ADRES
TELEFOONNUMMER 070 245 245

Indien nodig moet ook vermeld worden waar het product mag worden gebruikt (bv. binnen of buiten gebouwen) en moet ook de zin "Lees bijgevoegde instructies voor gebruik." worden toegevoegd.

Gevoersaanduidingen (of kennisgevingsnummer)
Naam van elke werkzame stof
Concentratie van elke werkzame stof (in % of g/l)
Soorten toegelaten product(en)
Categorieën van gebruikers waarvoor het product toegelaten is
Gevoersaanduidingen (of risicosymbolen), voorzorgsbevelingen, en veiligheidsaanbevelingen.

Dit etiket moet in het Nederlands, het Frans en het Duits beschikbaar zijn.

Alle info staat op onze website
www.biocide.be

Contact Center van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
Tel.: 02/524 97 97

E-mail:
info.biocides@milieu.belgie.be

Neem bij een ongeval contact op met uw arts of het Antigifcentrum

070 245 245

Weet u wat een biocide is?

federale overheidsdienst
VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

U bent gebruiker: wat zijn uw verplichtingen?

(art. 45 & 48 van het KB van 8 mei 2014)

- **Zich registreren** op het moment van de aankoop van een biocide uit het gesloten circuit;
- **Registreren**, jaarlijks, van de hoeveelheid aangekochte biociden en van de hoeveelheid gebruikte biociden;
- **Beschikken over de nodige kennis** en voldoen aan de verplichtingen die zijn opgelegd door de toelatingsakte van het biocide. Deze toelatingsakte is beschikbaar via de lijst van toegelaten biociden op www.biocides.be.

Wat gebeurt er met de geregistreerde gegevens?

De aangiften van verkoop, aankoop en gebruik zullen door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu vertrouwelijk behandeld worden. De ontvangen informatie zal enkel gebruikt worden binnen het kader opgelegd door de Europese en nationale wetgeving over het op de markt aanbieden en het gebruiken van biociden

Waarom moet men zich registreren?

Het gesloten circuit biedt aan de overheid de mogelijkheid te garanderen en er zich van te vergewissen dat de biociden van het gesloten circuit **niet vrij te koop** zijn op de Belgische markt. Door de verkregen informatie zal het bijvoorbeeld mogelijk zijn om het gebruik van producten uit het gesloten circuit in de verschillende economische sectoren in kaart te brengen, of om de verkopers en de gebruikers te bereiken in het kader van sensibilisatieacties, gebruiksaanbevelingen, specifieke opleidingen, enz.

Tot slot zal de FOD een **totaalbeeld** krijgen van **de verkoop, de aankoop en het gebruik** van deze biociden met een hoog gezondheidsrisico in België.

Meer informatie

www.circuitbiocide.be
www.biocide.be
info.biocides@milieu.belgie.be

Deze folder wordt u aangeboden door

federale overheidsdienst
VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

Online registratie van biociden van het gesloten circuit
www.circuitbiocide.be

V.U.: Dr. Dirk Coppens, Victor Houtapleijn, 40 bus 10, 1060 - Brussel | Grafisch ontwerp: Thierry Saunteniere | © Istockphoto, Mikhail Knyalitsyn - 123rf.com

ILT EN HANDHAVING BIOCIDEN

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) is een onderdeel van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, en is gevestigd aan de Koningskade in Den Haag. Volgens de site van de ILT bewaakt en stimuleert de ILT de naleving van wet- en regelgeving voor een veilige en duurzame leefomgeving en transport. Maar hebben plaagdierbestrijders hier ook mee te maken? Jazeker!

“De inspectiedienst is verdeeld in verschillende onderdelen. Één daarvan is de directie Water, Producten en Stoffen, met de afdeling Handhaving Risicovolle Stoffen.”, aldus Willem Ruiter, Senior Inspecteur ILT.

De heer Ruiter houdt zich, sinds 2002, vooral bezig met handhaving en toezicht op Biociden, REACH en CLP. REACH betekent Registratie, Evaluatie, Autorisatie en beperkingen van Chemisch stoffen. CLP staat voor Classification, Labelling en Packaging. Met ingang van 1 juni 2015 is de CLP-verordening de enige geldende wettekst voor de indeling en etikettering van zowel stoffen als mengsels. De heer Ruiter voert deze werkzaamheden met nog 11 collega's uit.

Biociden bestaan uit 22 producttypen. Daarnaast zijn er gewasbeschermingsmiddelen. De gewasbeschermingsmiddelen vallen onder de landbouwafdeling van het Ministerie van Economische Zaken en de NVWA ziet als inspectiedienst toe op het gebruik ervan. Biociden vallen onder het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de afdeling waar

de heer Ruiter toe behoort ziet erop toe dat ze juist gebruikt worden.

Er zijn onder andere de producttypen (PT) PT8 - de houtconserveringsmiddelen, PT14 - de rodenticiden, PT18 - de insecticiden, acariciden en producten voor de bestrijding van andere geleedpotigen en PT19 - de afweermiddelen en lokstoffen. Voor deze producttypen is een vakbekwaamheidsdiploma vereist.

De ILT houdt toezicht op producenten van biociden en wanneer deze producttypen door professionals zoals agrarische ondernemers en plaagdierbeheersers worden gebruikt. Handhaving van biociden welke door consumenten worden gebruikt, valt onder toezicht van de NVWA en de Waterschappen hoewel er soms ook gezamenlijke acties worden uitgevoerd met de ILT.

Uit de Europese Biocidenrichtlijn is in 2008 de Biocidenverordening ontstaan die ook van kracht is in Nederland. De Wet Gewasbescherming en Biociden (WGB) verwijst naar de Biocidenverordening. Naast deze

verordening moet elk EU-land een nationale wetgeving hebben, zoals in Nederland, over o.a. toelating, gebruik, handel en opslag. De Nederlandse overheid vindt dat de inwoners en de natuur zo goed mogelijk beschermd moeten worden tegen stoffen zoals biociden die gevaren voor de gezondheid en milieu op kunnen leveren. Het is ook een kwestie van ethiek om zo weinig mogelijk giftige stoffen in het milieu te brengen. Binnen de WGB worden de biociden getoetst door het Ctgb. Nederland loopt voorop met deze wetgeving en is één van de trendsetters binnen de EU. Dat komt mede doordat Nederland dichter bevolkt is dan de andere EU-landen en de risico's van gevaarlijke stoffen relatief hoger zijn. Wellicht dat binnen enkele jaren ook in andere Europese landen een vergelijkbaar niveau van wet- en regelgeving is gerealiseerd, mochten ze er nog niet zijn.

Eén van de zaken die de Nederlandse overheid wil, is een weldoordacht gebruik van rodenticiden buiten. Dus niet meer het continu buiten neerzetten van rodenticiden, specifiek de anti-coagulantia. De heer Ruiter heeft bijgedragen aan het in kaart brengen van het buitengebruik van rodenticiden. Daartoe heeft hij overleg gehad met beleidsmakers, organisaties en het Ctgb hetgeen geleid heeft tot het huidige protocol buitengebruik rodenticiden. Daarbij hoort ook het Integrated Pest Management (IPM)-model dat in de beginjaren negentig al in Amerika in zwang kwam en dat de heer Ruiter reeds vaak te berde heeft gebracht tijdens zijn presentaties bij bedrijven, brancheverenigingen en ziekenhuizen.

Het verschil tussen “wering”, zoals bedoeld in de oude gebruiksvoorschriften, en “IPM” is dat bij wering eerst alle weringsmaatregelen moeten worden genomen en vervolgens kan een bestrijding met rodenticiden plaatsvinden. Bij IPM moeten weringsmaatregelen ook worden uitgevoerd maar dat kan direct samengaan met bestrijding op een niet-chemische manier en als dat niet lukt, kan op een voorgeschreven manier gebruik worden gemaakt van chemische middelen (=rodenticiden). De vroegere methode van ongediertebestrijding (= doosjes wegzetten) en zeggen dat er aan wering moet worden gedaan is niet meer voldoende. De professional is nu een goed opgeleide plaagdiermanager die overleg voert met de opdrachtgever om de wering te verbeteren en daartoe afspraken maakt en die minder gebruik maakt van rodenticiden. Dat gebeurt door het maken van een gedegen inventarisatie van de overlast en vervolgens serieus en gemotiveerd de mogelijkheid overweegt om alleen niet-chemische middelen te gebruiken. Wanneer het IPM-model goed wordt toegepast zoals het protocol voorschrijft, waarbij de professionele plaagdierbeheersers duidelijk de intentie en motivatie van de wet volgen, dat vastleggen en dit geaudit wordt, dan zal er minder hoeven te worden gehandhaafd door de ILT. De heer Ruiter benadrukt dat het protocol niet opgezet is alleen ten voordele van de grote

bedrijven; volgens hem biedt het zelfs meer mogelijkheden voor kleinere bedrijven. Gestandaardiseerde protocollen en computerprogramma's voorkomen te veel administratieve lasten.

Het protocol buitengebruik rodenticiden gaat in per 1 januari 2017. De ILT zal dan toezien of het protocol juist wordt uitgevoerd. Wanneer blijkt dat plaagdierbeheersers zich niet voldoende houden aan de intenties van het protocol kunnen maatregelen worden genomen tegen de plaagdierbeheersers individueel, maar ook geldend voor de gehele branche. In het uiterste geval zou dat kunnen betekenen dat het Ctgb het protocol intrekt en dat rodenticiden niet meer buiten mogen worden gebruikt! De ILT kan daartoe alle bedrijven bezoeken, zowel gecertificeerde en geauditeerde bedrijven als niet-gecertificeerde bedrijven. Wanneer plaagdierbeheersers in overtreding zijn, kunnen ze een waarschuwing krijgen maar kan ook het vakbekwaamheidsdiploma van de plaagdiertechnicus worden ingenomen. Verschillende soorten boetes kunnen worden uitgedeeld afhankelijk of de overtreding eenmaal of meerdere malen (recidiverend) wordt gepleegd. Er kan een dwangsom worden opgelegd variërend van enkele duizenden euro's tot meer dan 100.000 euro, afhankelijk van de aard van de overtreding en de grootte van het bedrijf. Incidenteel kan het ook, als het een misdrijf betreft, leiden tot een gevangenisstraf. Het heeft lang geduurd, hoewel er wel op aangedrongen is door

de overheid en Ctgb, voordat alle brancheverenigingen met een voorstel kwamen ten aanzien van het buitengebruik rodenticiden dat geaccepteerd werd door het Ctgb. Het NVPB (Nederlandse Vereniging Plaagdiermanagement Bedrijven) is hier leidend in geweest. Het handboek buitengebruik van rodenticiden dat vele plaagdierbeheersers inmiddels goed kennen, is aangepast voor agrarische ondernemers per februari 2016. De essentie van het protocol - meer wering, minder en korter gebruik van rodenticiden en meer gebruik van klemmen - geldt ook voor agrarische ondernemers. Het protocol moet door alle agrarische ondernemers worden gevolgd wanneer men op het eigen bedrijf buiten gebouwen ratten wil bestrijden en gaat ook voor hen in per 1 januari 2017. De ILT en de NVWA zullen erop toezien of dat ook werkelijk gebeurt. Het vakbekwaamheidsbewijs 'Knaagdierbeheersing op het Agrarisch Bedrijf' dat vele agrarische ondernemers hebben gehaald, is met ingang van 1 januari 2017 alleen geldig voor gebruik binnen gebouwen. Wil een bedrijf gecertificeerd worden voor het buitengebruik rodenticiden, is een aanvullende opleiding en examinering voor IPM nodig.

'Op het eigen bedrijf knaagdieren bestrijden blijft mogelijk'

HALJO DODDE

Beleidsadviseur Annemarie Breukers van LTO benadrukt dat agrariërs ook binnen de nieuwe regelgeving de bestrijding van knaagdieren zelf kunnen uitvoeren.

INTERVIEW

Wat verandert er voor de knaagdierbestrijding?

'De vrijstelling voor het gebruik van rodenticiden geldt sinds vorig jaar niet meer voor agrariërs. Om de middelen te mogen toepassen moeten ze beschikken over een KBA-licentie (Knaagdierbeheersing op het agrarisch bedrijf). Echter voor buitengebruik heeft het Ctgb later nog aanvullende eisen gesteld.'

Vanwaar de extra eisen?

'Het risico van rodenticiden toegepast rond de bedrijfsgebouwen is volgens het Ctgb zo groot dat opwaardering van de huidige KBA-licentie nodig is. De bestaande opleiding wordt daarom uitgebreid met een IPM-module. IPM staat hier voor geïntegreerde plaagdierbestrijding. Doel is gebruik van rodenticiden beperken door preventieve maatregelen tegen knaagdieren.'

Welke risico's zijn er aan het gebruik van rodenticiden?

'Verkeerd gebruik van deze middelen is onwenselijk. Het Ctgb wijst terecht op het gevaar van doorvergiftiging van roofvogels en andere roofdieren. 'Ook moeten we alert zijn op resi-

stentieontwikkeling om ook in de toekomst de knaagdieren te kunnen onderdrukken.'

Wat kunnen agrariërs doen om zelf knaagdieren te mogen bestrijden?

'Bureau Erkenningen is bezig om de IPM-module op te nemen in de opleiding voor de KBA-licentie. Voor zover nu bekend, kunnen onderne-

mers met een spuitlicentie of KBA-diploma deze opleiding volgen in de vorm van een aanvullende verleningsbijeenkomst. Vanaf september 2016 wordt de opgewaardeerde cursus aangeboden.

'Het Ctgb stelt wel als voorwaarde dat de bijeenkomst wordt afgesloten met een examen en dat landbouwbedrijven voor het gebruik

van rodenticiden gecertificeerd zijn. Bedrijven moeten zich voor 1 januari 2017 hiervoor aanmelden en hebben tot 1 juli 2017 voor daadwerkelijke certificering.'

Hoe gaat deze certificering eruit zien?

'In overleg met het Ctgb en de Stichting Keurmerk Plaagdiermanagement (KPMB) hebben we bewerkstelligd dat de knaagdierbestrijding opgenomen wordt in bedrijfscertificaten als Global GAP en IKB. Aparte audits zijn dan niet nodig.

'Ook hebben we ons sterk gemaakt om het protocol voor de bestrijding aan te passen voor de primaire sector. Wij streven er naar dat knaagdierbestrijding mogelijk blijft met zo min mogelijk extra administratieve druk en controles.'

Annemarie Breukers, LTO-beleidsadviseur Plantgezondheid Foto: Nieuwe Oogst

Met preventieve maatregelen tegen ongedierte is het gebruik van rodenticiden te beperken.

Nieuw Handboek Beheersing Rattenpopulaties gepubliceerd

Op 11 maart vond er een bijeenkomst plaats voor de NVPB-leden en belangstellenden in Hotel Van der Valk in Breukelen. De lezingen die gehouden werden tijdens deze bijeenkomst stonden in het teken van de nieuwe versie van het Handboek voor de beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen: Het "HBR" versie 2.0. Het nieuwe handboek is van toepassing op professionele plaagdierbestrijders én ook op agrariërs die ratten buiten willen bestrijden.

CEPA

Frederic Verwilghen gaf een lezing over waar CEPA zich mee bezig gehouden heeft in 2015 en wat de plannen zijn voor 2016:

Het belangrijkste is dat CEPA Certified® is opgezet. Cepa Certified® is de Europese standaard, bestemd voor alle Europese plaagdierbestrijders. Bedrijven binnen Europa, dus ook in Nederland en België, kunnen zich laten certificeren volgens dit keurmerk. In Nederland coördineert de KPMB deze certificatie. De overeenkomst daartoe werd op 11 maart ondertekend op de bijeenkomst (zie foto).

In totaal zijn er nu reeds 38 bedrijven in 16 Europese landen gecertificeerd, waaronder enkele in Nederland. De verwachting is dat er nog vele bedrijven zullen volgen in de komende jaren. De richtlijnen voor het certificeren staan vermeld in de Europese norm EN 16636.

Op de Global Summit of Pest Management in juni 2015 in Zuid-Frankrijk waren meer dan 200 personen aanwezig uit 35 verschillende landen. Dit was de eerste gezamenlijke bijeenkomst van CEPA en de Noord-Amerikaanse plaagdierbestrijdersorganisatie NPMA. De volgende Global Summit zal in 2017 in Noord-Amerika worden georganiseerd.

CEPA heeft de "observer"-status gekregen bij verschillende Europese organisaties die zich bezighouden met wetgeving rondom de gezondheid van de Europese bevolking. CEPA wordt dan ook steeds belangrijker en zal meer invloed krijgen op de plaagdierbestrijdingsbranche binnen Europa. CEPA zal zeker betrokken raken bij de voorgestelde beperking van anticoagulantia met ingang van 2017. Er is namelijk aangetoond dat verschillende anticoagulantia carcinogene effecten kunnen hebben. De concentratie werkzame stof van de anticoagulantia zal daarom verlaagd worden in de verschillende producten en er zullen beperkingen komen ten aanzien van het gebruik van deze middelen door consumenten.

CEPA zal in 2016 aanwezig zijn op verschillende manifestaties en beurzen binnen Europa. Zo was Frederic Verwilghen op 26 april aanwezig op Benelux Pest in Veldhoven.

Ondertekening overdracht handboek buitengebruik rodenticiden 2.0 van de NVPB (Wimmers en van Zanten) naar de KPMB (Keur en de Ruijter)

Ctgb en buitengebruik rodenticiden

De volgende presentatie werd gegeven door Jan Willem Andriessen, beleidsmedewerker biociden van de Ctgb, over het belang van risicobeheersing bij rodenticiden. Na een inleiding over de historie van het gebruik van anticoagulantia vertelde hij dat in 2009 de eerste beoordeling van anticoagulantia op het werkzame-stofniveau, op basis van een compleet dossier binnen Europa gemaakt is. Vervolgens zijn in 2011 anticoagulantia op basis van dat goede EU dossier toegelaten.

Die beoordelingen laten nu zien dat anticoagulantia eigenlijk verboden zouden moeten worden in verband met grote risico's bij gebruik buiten. Maar in vele specifieke gevallen is er geen alternatief en zijn die middelen onmisbaar! Daarom zijn in overleg met alle betrokken partijen afspraken gemaakt over het gebruik van

Ondertekening letter of intent over CEPA Certified tussen de heren Keur (KPMB) en Verwilghen (CEPA)

rodenticiden buiten. Die afspraken volgens het IPM-principe staan beschreven in het Handboek Beheersing Rattenpopulaties (HBR).

Samenwerking met alle betrokkenen is nodig geweest voor het opstellen van het HBR; belangrijk is dat alle gebruikers die het HBR toepassen, zowel plaagdierbestrijders als agrariërs, bijgeschoold worden. De universiteit van Wageningen zal onderzoeken wat het effect van het toepassen van het HBR zal zijn.

Volgens de wet mogen er geen onveilige producten in het milieu terecht komen. Als in de loop van de tijd mocht blijken dat alle maatregelen om het gebruik van anticoagulantia te minimaliseren toch onvoldoende werken, dan zal het Ctgb de toelating van rodenticiden moeten heroverwegen.

Volgens de huidige afspraken moet het gebruik van rodenticiden door agrariërs en plaagdierbestrijders volgens het HBR ingaan per 1 januari 2017. Beide groepen moeten voldoen aan de eis van certificering om anticoagulantia buiten te mogen gebruiken. De verwachting is dat in Nederland in de toekomst minder rodenticiden voor particulieren beschikbaar zullen zijn en dat de concentratie van de actieve stof in die producten ook minder zal worden.

KPMB

Als laatste spreker kwam Conno de Ruijter, directeur KPMB, aan het woord. Hij legde het modulaire certificeren door het KPMB uit aan de aanwezigen. Voor meer informatie zie elders in dit blad.

Tijdens de borrel na de lezingen werd er driftig gediscussieerd door de 60 aanwezigen over de gehouden lezingen. Voor een ieder is het wel duidelijk dat het gebruik van rodenticiden buiten zal afnemen maar dat er ook grote uitdagingen wachten. Certificeren kost geld maar met het modulaire systeem van KPMB worden de kosten beperkt. Het goede nieuws is ook dat te zijner tijd het gebruik van rodenticiden door particulieren verminderd zal worden.

Wat verandert er voor de plaagdiermanagement sector door de nieuwe Wet Natuurbescherming?

Vanaf januari 2017 geldt nieuwe regelgeving die voor de plaagdierbeheersing van groot belang is: de Wet Natuurbescherming. Hierin wordt onder andere geregeld:

- welke diersoorten beschermd zijn;
- bij wie en hoe ontheffingen en vrijstellingen kunnen worden verkregen;
- welke vangmiddelen verboden zijn;
- welke regels gelden voor de jacht.

De NVPB heeft in het kader daarvan een aantal acties ondernomen, zoals het indienen van zienswijzen bij het ministerie van Economische Zaken en een presentatie over deze nieuwe regelgeving tijdens een netwerkbijeenkomst.

Zienswijze NVPB

In februari 2016 werd, met de publicatie van de Ontwerp Uitvoeringsrichtlijn, meer duidelijk over wat de nieuwe regelgeving betekent voor diverse onderwerpen. De NVPB heeft deze publicatie aangegegrepen

om bij het Ministerie van Economische Zaken op te komen voor de belangen van de plaagdiermanagement-sector tijdens een publieke consultatie. Daarin is aandacht gevraagd voor:

- de hoogte van administratieve lasten;
- het belang van praktische en uitvoerbare regelgeving;
- het behouden van effectieve middelen en ruimte bieden voor innovatie.

Plaagdiermanagement is immers onmisbaar voor een veilige hygiënische omgeving en vervult daarmee een belangrijke maatschappelijke rol.

Netwerkbijeenkomst: presentatie Wet Natuurbescherming

Bij de NVPB netwerkbijeenkomst van donderdag 19 mei jl. heeft de heer Van Hattum, van het Ministerie van Economische Zaken, met behulp van een heldere presentatie de aanwezigen door de nieuwe regelgeving heen geleid. Zijn interactieve

presentatie heeft vele interessante vragen ontlokt. De NVPB-leden zullen tijdig geïnformeerd worden over wijzigingen die deze regelgeving brengt. De vragen die gesteld zijn tijdens de netwerkbijeenkomst zullen daarbij meegenomen worden.

Voorbeeld van een wijziging: ontheffing en vrijstelling

Met de komst van de Wet Natuurbescherming zullen meer taken bij de provincie komen te liggen. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat voortaan niet meer een landelijke ontheffing of vrijstelling voor de beheersing van bepaalde diersoorten via RVO kan worden verkregen, maar via de provincie. Hoe zorgt de plaagdiermanagement-sector ervoor dat dit niet in alle provincies tot verschillende procedures en dus hoge administratieve lasten leidt? Ook hierbij zal de NVPB de belangen van haar leden behartigen. Hebt u een andere specifieke vraag? Aarzel niet om contact op te nemen.

Steenmarter legt deeltjesversneller plat

CERN is één van de grootste instituten en waar fundamenteel wetenschappelijk onderzoek gedaan wordt aan elementaire deeltjes. Bij het instituut, gevestigd bij Geneve op de grens met Zwitserland en Frankrijk, werken 3000 mensen. In 2012 werd daar het Higgs-deeltje ontdekt, de laatste ontbrekende bouwsteen van materie.

Eind april viel de stroom uit van de Large Hadron Collider, de deeltjesversneller van CERN. Het bleek dat een steenmarter de 66.000 kilovolt spanningskabel kapot had geknauwd. De steenmarter heeft het begrijpelijkerwijs niet overleefd; hij was geroosterd.

“Afgelopen nacht waren er wat problemen met de elektronica”, zei CERN-woordvoerder Arnaud Marsollier. “Het vermoeden is dat een klein diertje de schuldige is. Hoewel de apparatuur snel gerepareerd is, zal het zeker nog enkele dagen duren om de deeltjesversneller weer aan de praat te krijgen” vervolgende Marsollier.

Directeur Kees Moeliker van het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam wilde graag de steenmarter aan zijn collectie bijzondere dieren, zoals de domino-mus, de McFlurry-egel en de Tweede-Kamer-muis, toevoegen. Toen hij het bericht uit de New Scientist onder ogen kreeg nam hij direct contact op met de pr-afdeling van CERN. Helaas het mocht niet baten. De CERN-brandweer had volgens voorschriften het geblakerde diertje reeds vernietigd.

Het verhaal doet denken aan 2009 waarbij vogels verdacht werden stokbrood op elektrische leidingen bij CERN te hebben laten vallen waardoor er stroomuitval plaatsvond. Het is de vraag of dat werkelijk gebeurd is maar het staat vast dat er sprake was van stroomuitval en dat bij de elektrische draden veren en resten van brood werden gevonden.

IPM is belangrijk! Zelfs bij de meest belangrijke wetenschappelijke experimenten in de wereld!

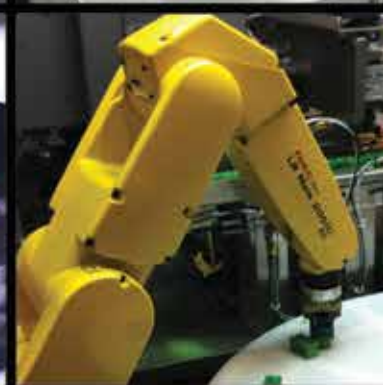
Ziet u ook op tegen certificeringen, wet- en regelgeving? Wordt franchisenemer bij Traas Ongediertebestrijding!

Samen zijn we een sterk merk

088-22 121 22

WWW.TRAAS.NL

DE WERELDLEIDER IN TECHNOLOGIE VOOR KNAAGDIERBEHEERSING®

Het Bell Voordeel zorgt voor toegevoegde waarde bij onze klanten dankzij voortdurend productonderzoek en -ontwikkeling, productie-expertise en een superieure klantenservice.

www.belllabs.com | emea@belllabs.com

Meer weten? Scan de QR code voor een kijkje achter de schermen bij Bell Laboratories Inc. in Madison, US.

Het CPMV speelt in op de behoefte van haar klanten

Door proactief handelen bent u verzekerd van betrouwbare examens en nascholingen op het juiste moment tegen betaalbare prijzen. Het CPMV is er om u te ondersteunen daar waar het nodig is.

Wij verzorgen de theoretische en praktische examens voor plaagdierbeheersers. Ook voeren wij de registraties uit van behaalde nascholingspunten en houden u proactief op de hoogte van mogelijke deadlines.

De Stichting CPMV is opgericht door diverse brancheorganisaties om te waarborgen dat de kwaliteit van de examens en nascholingen van een hoog niveau zijn. De examenkandidaten zijn gebaat bij een onafhankelijke stichting die zijn eigen koers vaart waarbij aan alle wet- en regelgeving wordt voldaan. Alleen dan is de toekomst voor plaagdiermanagement gewaarborgd.

Het bestuur wordt met raad en daad ter zijde gestaan door de Raad van Advies. Deze raad komt met zekere regelmaat bij elkaar en bestaat uit vertegenwoordigers van plaagdierbeheersingsbedrijven en opleidingsinstituten. Zij zijn verantwoordelijk voor de examens en staan telkens weer voor de uitdaging om de inhoud aansprekend, begrijpelijk en volgens de laatste wet- en regelgeving samen te stellen.

Het CPMV komt graag met u in contact en staat open voor op- en aanmerkingen om u nog beter van dienst te kunnen zijn. Laat van u horen. Waar bent u het beste bij gebaat?

E-mail: info@cpmv.nl

CPMV
Postbus 403
6700 AK Wageningen

Tel: 026-3391114 of
06-13214494
Email: info@cpmv.nl

**Hét onafhankelijke examen- en certificeringsinstituut
opgericht in 2004 door de brancheverenigingen NVPB en NVRD,
werkend aan kwaliteit en professionalisering**

Bestrijdingstechnicus:

- examen leerling BT
- theorie-examen BT
- praktijkexamen BT
- nascholingstoetsen
- puntenregistratie
- verlenging bewijs van vakbekwaamheid

Gassingsleider:

- theorie-examen
- praktijkexamen
- verlenging bewijs van vakbekwaamheid

Voor meer informatie:
www.cpmv.nl

NVPB NEDERLANDSE
VERENIGING
PLAAGDIERMANAGEMENT
BEDRIJVEN

KPMB MODULAIR STELSEL

Met het modulair stelsel biedt de Stichting KPMB de bedrijven de mogelijkheid om het in één keer goed te regelen, zodat tijdens één audit meerdere certificaten op het gebied van plaagdierbeheersing kunnen worden verkregen. KPMB maakt de aansluiting met andere onderdelen uit het modulaire stelsel zo efficiënt en eenvoudig mogelijk. Daarvoor zijn de normvoorschriften op het gebied van plaagdierbeheersing naast elkaar gelegd en is de overlap benoemd. Wat u al heeft geregeld, hoeft niet nogmaals. Dat bespaart tijd en kosten. Hiermee vormt KPMB één loket voor alle bedrijven op deze terreinen.

Het KPMB modulair stelsel bevat op dit moment de volgende modules. Op de website van de Stichting KPMB treft u, voor elke module apart, aanvullende informatie aan.

STAP VOOR STAP

Allereerst bepaalt u als bedrijf het toepassingsgebied en stelt u vast welke modules voor uw bedrijf van toepassing zijn. Vervolgens meldt u zich aan door middel van het invullen van het 'Aanvraagformulier bedrijfsregistratie'. Daarna maakt u een keuze uit de bij de Stichting KPMB aangesloten Certificerende Instanties, te vinden via de website. Op de website van de Stichting KPMB, onder 'deelnemen', treft u aanvullende informatie (zoals een overzicht met tarieven en een matrix met tijdbesteding, etc.) aan. Voor aanvullende informatie of vragen kunt u contact opnemen met het secretariaat; telefoon 0182-750377 of kpmb@kpmb.nl.

Als extra ondersteuning zetten we hieronder een aantal te nemen stappen op een rij:

1. Toepassingsgebied van het bedrijf bepalen;
2. Op basis van het toepassingsgebied vaststellen welke modules van toepassing zijn;
3. Aanvraagformulier bedrijfsregistratie invullen en insturen;
4. Keuze maken voor een certificerende instantie (CI);
5. Eigen handboek opstellen, waarmee aantoonbaar conform de normvoorschriften gewerkt wordt;
6. Auditdatum vastleggen;
7. Kopie van het certificaat versturen naar stichting KPMB.

Voor meer informatie kijk op www.kpmb.nl

KPMB certificeert meerdere normen in één keer

Voor degenen die het nog niet weten: KPMB betekent Stichting Keurmerk Plaagdiermanagement Bedrijven. KPMB is schemabeheerder en uitvoerder van het Kwaliteitssysteem Plaagdiermanagement. De bedrijven die werken op basis van de normvoorschriften, dit aantoonbaar maken én laten toetsen door een erkende certificerende instantie, verdienen het Keurmerk Plaagdiermanagement.

Vier keurmerken

KPMB is in 2013 opgericht op initiatief van de NVPB en sinds 2014 ondersteunt ook PLA..N deze onafhankelijke stichting. Beide brancheorganisaties zijn dan ook vertegenwoordigd in het bestuur. In samenwerking met Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) werd in 2015 de 'Uitvoeringsrichtlijn Bestrijding houtaantasting door insecten en zwammen in historische gebouwen' opgesteld. Ook werd KPMB schemabeheerder voor het beheersen van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen (IPM rattenbeheersing), en dat niet alleen voor plaagdiermanagementbedrijven maar ook voor agrariërs. Tijdens de Algemene Ledenvergadering in maart 2016 van de NVPB werd bekrachtigd dat via de KPMB ook het keurmerk CEPA Certified® wordt aangeboden. Kortom, binnen KPMB zijn nu 4 keurmerken vertegenwoordigd die geaudit moet worden.

Wanneer een plaagdiermanagementbedrijf al deze keurmerken wil toepassen binnen zijn bedrijf kost dat veel tijd en geld. KPMB heeft daarom besloten een zogenaamd modulair stelsel op te zetten waarbij elk plaagdiermanagementbedrijf zelf kan kiezen welk keurmerk men wil toepassen binnen zijn bedrijf. Wanneer men meerdere keurmerken wil invoeren kost dat in totaliteit minder tijd en geld dan wanneer men deze keurmerken afzonderlijk wil invoeren.

Modulair systeem

Tijdens de harmonisatiedag op 9 maart in Zoetermeer vertelden Willem Keur (voorzitter van Stichting KPMB) en Conno de Ruijter (directeur Stichting KPMB) aan de 42 aanwezigen wat het modulair systeem inhoudt.

KPMB is schemabeheerder van IPM Rattenbeheersing, IPM Houtbescherming, CEPA Certified en het Keurmerk Plaagdiermanagement. Dat houdt in dat men toeziet, aanvult en coördineert of de plaagdiermanagementbedrijven en de

certificerende instanties deze keurmerken op de juiste manier uitvoeren. Dat laatste gebeurt door onafhankelijke audits te laten uitvoeren met betrekking tot deze keurmerken. Om dat zo goed mogelijk te laten verlopen, vraagt KPMB daarvoor een geldelijke bijdrage aan plaagdiermanagementbedrijven. Het bedrag bestaat uit een basisbedrag en een bedrag per module die men wil laten certificeren. Wanneer een bedrijf een combinatie wenst van modules kost de 1ste aanvullende module 40% van het basisbedrag extra, wanneer men zich daarnaast nog voor andere modules wil laten certificeren kost dat 20% van het basisbedrag per module extra.

Op de site van de KPMB (www.KPMB.nl) staat uitgebreid wat de kosten zijn en wat de veranderingen in audittijd zijn, wanneer bedrijven met één of meerdere personeelsleden zich voor één of meerdere modules willen laten certificeren.

Voorbeeld jaarlijkse bijdrage KPMB:

Een bedrijf in categorie 4 (tussen de 6 – 20 fte) betaalt jaarlijks aan KPMB voor de combinatie van het Keurmerk Plaagdiermanagement en IPM Rattenbeheersing het volgende bedrag:

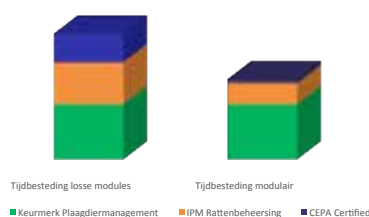
Basisbedrag:	€1.250,00
1ste aanvullende module:	€ 500,00 (=40% van het basisbedrag)
Totaal:	€1.750,00

Voorbeeld tijdbesteding (periodieke audit) modulair stelsel:

Indien een bedrijf in categorie 4 (tussen de 6 – 20 fte) kiest voor de combinatie van het Keurmerk Plaagdiermanagement, CEPA certified en IPM Rattenbeheersing ziet de tijdbesteding er als volgt uit:

Tijdbesteding losse modules (dagdelen: 2 + 1,5 + 1)	Tijdbesteding modulair (dagdelen: 2 + 0,75 + 0,125)
---	---

Voorbeeld tijdbesteding periodieke audit modulair stelsel

■ Keurmerk Plaagdiermanagement ■ IPM Rattenbeheersing ■ CEPA Certified

KPMB verzorgt de coördinatie van de opleiding van auditoren en de jaarlijkse afdrachten aan KPMB van de certificerende instanties die een overeenkomst hebben met de stichting. Verder ziet KPMB er ook op toe dat de controlefrequentie van de audits, zoals is vastgelegd in de verschillende modules, wordt opgevolgd. Ten slotte houdt KPMB een register bij waarin per module alle bedrijven staan opgenomen die gecertificeerd zijn.

Aan het einde van de presentatie was er gelegenheid tot het stellen van vragen:

Moeten de agrariërs ook een certificaat halen voor het buitengebruik rodenticiden?

Ja, de agrariërs moeten met ingang van 1 januari 2017 ook aanvullend zijn opgeleid en een certificaat buitengebruik rodenticiden bezitten, gebaseerd op hetzelfde handboek dat ook geldt voor plaagdierbestrijders. Het handboek Buitengebruik rodenticiden is wel aangepast voor hen zodat het specifiek voor hun eigen bedrijf geldt. Er staan momenteel circa 600 van de 23.000 agrariërs met een KBA-licentie in het register van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Ze moeten zich aan dezelfde regels houden als de plaagdierbestrijders om ratten buiten te bestrijden.

Zal er jaarlijks een inspectie plaatsvinden op locatie ten aanzien van het buitengebruik rodenticiden?

Er zal jaarlijks een aangekondigde administratieve controle plaatsvinden en minimaal één aangekondigde fysieke controle op locatie in drie jaar. Daar bovenop zal 10% van de bedrijven jaarlijks onaangekondigd worden bezocht.

Door wie worden de auditoren opgeleid?

De auditoren worden opgeleid door de SPA groep.

Moeten leveranciers ook gecertificeerd worden?

Nee, zij hoeven niet gecertificeerd worden.

Wat zijn de kosten voor auditing en vanaf wanneer kan er gecertificeerd worden?

De tijdbesteding is bekend. De tarieven worden door de certificerende instanties vastgesteld. De documenten zijn allemaal beschikbaar. De auditoren zijn opgeleid in mei en nu kan er geaudit worden. Kijk daarvoor op de website van KPMB.

Kijk op de site van de KPM voor meer informatie:

www.KPMB.nl

✉ info@platformplaagdierbeheersing.nl

🌐 www.platformplaagdierbeheersing.nl

📘 Facebook PLA..N.

🌐 LinkedIn Groep PLA..N.

🐦 Twitter Platformplan

📞 +31 (0)6 543 573 00

Platform Plaagdierbeheersing Nederland is de brancheorganisatie voor bedrijven die zijn gespecialiseerd in Faunabeheer, inspecties, advisering, wering en het uitvoeren van bestrijdingsacties tegen plaagdieren in en om gebouwen, maar ook in het verduurzamen van hout bij aantasting door bijvoorbeeld houtworm.

Door een zeer actief bestuur kunnen we onze kosten laag houden en ons daarnaast 100% inzetten voor onze leden. Vraag vrijblijvend informatie via telefoon, onze website, Facebook of Twitter.

Bij aanschaf PestWatcher gratis online MyPestWatcher

PestWatcher heeft een online platform ontwikkeld dat continu de status van uw detectiepunten monitort met behulp van intelligente sensoren: Vanaf nu online registratie van plaagdiermanagementactiviteiten voor iedereen bereikbaar door gratis gebruik te maken van MyPestWatcher.

PestWatcher maakt het gemakkelijk en betaalbaar om te voldoen aan het IPM-protocol. Met MyPestWatcher is exact te volgen welke activiteiten waar en wanneer plaatsvinden. Alle gegevens komen vast te liggen in een digitaal logboek en zijn waar en wanneer u maar wilt te raadplegen. Het systeem draait om een centraal dashboard, MyPestWatcher, dat werkt met intelligente detectiepunten, dat alle betrokkenen online kunnen raadplegen en dat zelf berichten stuurt als de status van een val is veranderd. Bijvoorbeeld wanneer de val is dichtgeklapt of wanneer een muis heeft gegeten van de lokstof.

Op het dashboard ziet men de status per val. Ook rapportages en digitale logboeken worden samengesteld. Het systeem kan worden beheerd, bijvoorbeeld wanneer vallen zijn verplaatst, de plattegrond van de locatie is veranderd of wanneer er behoefte is aan extra gegevens.

Er zijn meer voordelen dan alleen voldoen aan het IPM-protocol: Het systeem geeft direct een melding als er iets gebeurt. Door middel van maar liefst vier sensoren is het systeem in staat om aan te geven of er vangst of geen vangst is en of er wel of niet gegeten is van het lokaas. Er hoeven geen tijdrovende inspectierondes van alle vallen of detectiepunten gehouden te worden en kan de tijd gericht ingezet worden voor inspecties die breder van opzet en volledig afgestemd zijn op bouwkundige en hygiënische aspecten.

PestWatcher werkt niet alleen efficiënt met sensoren, ook bestrijders die op traditionele wijze inspecties willen blijven doen, kunnen profiteren van MyPestWatcher. Zij scannen dan ieder checkpoint via QR of NFC en leggen hun bevindingen ter plekke vast met een mobiele app. In MyPestWatcher zien zij direct terug wat de situatie is en krijgen zij realtime informatie over het plaagdiermanagementsysteem. Ook kunnen eenvoudig trendanalyses aan de rapportage worden toegevoegd.

PestWatcher ondersteunt plaagdierbestrijders en hun klanten met innovatieve oplossingen voor plaagdiermanagement, gebaseerd op het IPM-protocol.

Het gebruik van MyPestWatcher is geheel gratis en voor iedereen direct toegankelijk. Maakt u bovendien gebruik van onze intelligente detectiepunten dan kunt u enorme besparingen realiseren voor u en uw klanten.

Meer informatie: www.PestWatcher.com

PLA..N

Branchevereniging met ambitie

Met ruim 60 leden is de branchevereniging PLA..N. inmiddels een belangrijke speler binnen het plaagdierbestrijdingsgebied geworden. PLA..N staat ten dienste van de leden. Zo biedt ze haar leden een database aan met tal van documenten voor het maken van calculaties en offertes, maar ook hoe een bedrijf van A tot Z opgezet moet worden. Daarnaast worden er met regelmaat bijeenkomsten georganiseerd die ook door niet-leden kunnen worden bezocht.

Plaagdiermanagement naar een hoger PLA..N

In oktober 2015 organiseerde PLA..N haar jaarlijkse bijeenkomst in Zeewolde. Ook in 2016 wordt de bijeenkomst daar gehouden. Het thema van de bijeenkomst in 2016 is: "Wetenschappelijk onderzoek brengt het plaagdiermanagement naar een hoger PLA..N".

Vijf gastsprekers luisteren de bijeenkomst op:

- Dr. Stefan Lipman. Titel van zijn lezing: De psychologie van plaagdierbestrijding.
- Drs. Peter Burggraaff. Titel: Antibioticaresistente bacteriën in huismuizen, gevangen in de stad Utrecht.
- Drs. Lanny Siemeling. Titel: Plaagdieren als drager van Clostridium difficile op een varkensbedrijf.
- Ir. Monique Mul. Titel: IPM voor vogelmijtbeheersing in de legpluimveehouderij.
- Ir. Inge Krijger. Titel: Monitoring en management van knaagdierplagen.

Aanmelding kan via de website www.plaagdierbeheersing.nl.

De tijd van direct de rattenbak vullen met lokaas ligt achter ons

PLA..N zit regelmatig met diverse partijen om de tafel om de toekomst van de branche en haar leden te bespreken. Hierbij zijn onderzoek en innovatie twee van de speerpunten. "De tijd van direct de spuit inzetten of de rattenbak vullen met lokaas, ligt achter ons", meent voorzitter Rob van Veldhuijzen. "Onderzoek is van groot belang om onze kennis te vergroten en geeft ons hopelijk nieuwe inzichten over het gedrag en dus ook over de bestrijding van insecten en knaagdieren".

- Met Hogeschool Van Hall Larenstein wordt bekeken of er gezamenlijke projecten op het plaagdierbestrijdingsgebied kunnen worden opgezet.
- PLA..N zal ook samenwerken met dr. Nico van den Brink van de afdeling Toxicologie van de Universiteit van Wageningen. Bij het buitengebruik rodenticiden vormt preventie en niet-chemische bestrijding een belangrijk

onderdeel. Van den Brink zal door literatuurstudie en ervaringen van de plaagdierbestrijders nagaan wat de effecten op niet-doelsoorten zijn en op doorvergiftiging naar predatoren nu er steeds meer gebruik wordt gemaakt van niet-chemische bestrijding.

- PLA..N werkt ook samen met Sara Burt van de Universiteit Utrecht, Institute for Risk Assessment Sciences, Veterinary Public Health Division. Doel van het onderzoek is te achterhalen wat de meningen en motivatie zijn van het omgaan met dieren zoals plaagdieren en niet-plaagdieren, in de humane leefomgeving. In het voorgestelde project zal een enquête in een woonwijk in Amsterdam onder de bewoners worden uitgevoerd. Ook worden activiteiten in kaart gebracht die daarmee verband houden zoals vogels voeren, afval achterlaten, honden uitlaten en het houden van katten.
- Tot slot is PLA..N één van de stakeholders die gezamenlijk meewerken aan het onderzoek "Monitoren Zwarte Ratten" van het RIVM.

Metamorfose Award 2016

PLA..N heeft onlangs de Metamorfose Award in het leven geroepen. Deze is voor het eerst in 2015 uitgereikt aan In2Care uit Wageningen: een bedrijf met diverse nieuwe ontwikkelingen die wereldwijd in de media zijn geweest. De Metamorfose Award wordt ook in 2016 uitgereikt aan een persoon of organisatie die zich op duidelijke wijze heeft ingezet voor de branche, zich op bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt, of op bijzondere wijze de aandacht heeft getrokken binnen de branche van plaagdierbeheersing.

Om in aanmerking te komen voor de award, wordt er naar de volgende aspecten gekeken: tonen van vakmanschap, betrokkenheid bij en leerzaamheid voor de branche, regionale, landelijke of branchegerelateerde aandacht, uiten van originaliteit, of innoverend zijn, bewerkstelligen van samenhang tussen de verschillende organisaties in de branche. Denkt u in aanmerking te komen of wilt u een persoon of bedrijf nomineren, kijk dan op: www.plaagdierbeheersing.nl

AGENDA 2016/2017/2018

DATUM	CURSUSSEN/CONGRESSEN/BEURZEN	ORGANISATIE / WEBSITE	PLAATS
25 – 29 juli 2016	15 th Conference on Rodent Biology	Palacky University Olomouc	Tsjechië
5 – 7 september	2nd Euroasian Pest-Management Conference	http://www.pestmanagement.su/english/invitation/	Moskou
14 - 16 september 2016	27 th FAOPMA Conference 2016	www.aepma.com.au	Gold Coast (Australië)
18 – 21 oktober 2016	PestWorld	http://conference.npmapestworld.org	Seattle
2 november 2016	PestTech 2016	http://www.npta.org.uk	Birmingham
16 – 18 november 2016	Parasitec	www.parasitec.org	Parijs
22 - 23 maart 2017	PestEx	www.bpca.org.uk	Londen
2 – 4 april 2017	CEPA/NPMA Global Summit#2	http://www.cepa-europe.org/	New York
19 – 20 april 2017	Killgerm dagen	verkoop@killgerm.com	Apeldoorn/Tilburg
9 -12 juli 2017	9 th ICUP	http://www.icup2017.org.uk	Birmingham
2018	Benelux Pest 2018	www.beneluxpest.nl	Veldhoven

Naamswijziging Killgerm Nederland

Wellicht is het u al opgevallen in de catalogus, mailings, e-mailadressen of andere communicatiemiddelen: Sinds de overname van RIWA Nederland heeft Killgerm steeds haar diensten onder de handelsnaam KillgermRIWA aangeboden. In de lijn met alle Europese vestigingen van Killgerm Chemicals Ltd. is besloten om naar buiten te treden onder de handelsnaam Killgerm.

De officiële benamingen zijn vanaf heden:

Killgerm Benelux n.v. met als vestiging Turnhout in België

Killgerm Nederland b.v. met als vestiging Gilze in Nederland

De naam RIWA is verdwenen als bedrijfsnaam maar blijft wel behouden binnen de groep voor eventuele toekomstige activiteiten. Adres-, telefoon- en email gegevens blijven hetzelfde evenals Kamer van Koophandel en BTW-nummer.

Miriam Pedersen

Met ingang van december 2015 heeft PestWest een nieuwe international sales manager.

Miriam heeft gewerkt bij bedrijven die te maken hadden met verkoop van sportartikelen en met marketing. Bij PestWest zal zij zich vooral bezig houden met de verkopen in Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Scandinavië. Waar nodig zal Miriam ook bijstaan op beurzen in Nederland en België. En voor de oplettende beursganger van Benelux Pest: Inderdaad Miriam was ook in Veldhoven aanwezig!

20 JAAR KILLGERM BENELUX

FEEST 20 JAAR 2016

Hoe het allemaal begon...

Killgerm Benelux blaast dit jaar 20 kaarsjes uit. Deze mooie mijlpaal werd onlangs nog gevierd op Benelux Pest met een exclusieve beursaanbieding en met heerlijke feestbubbels. Ook de komende maanden zal het 20-jarig jubileum terugkomen in speciale acties. Dus wij raden u aan om onze nieuwsbrieven, website en social media (Facebook, Twitter) goed in de gaten te houden!

Graag nemen wij u even terug mee in de tijd, naar de beginperiode van Killgerm Benelux in het jaar 1996....

Een terugblik door Rinus van Zanten, onze "founding father":

"Twintig jaar Killgerm Benelux... Het is bijna niet te bevatten hoe snel deze periode voorbij gevlogen is... Ondergetekende en vertegenwoordigster Marleen Dewaelheyns stonden op een steenkoude februaridag in 1996 voor het nieuw te betrekken kantoorpand met magazijn van de nieuwe distributeur voor plaagdierbestrijdingsmiddelen en aanverwante artikelen in de Benelux.

Het kantoorpand, mooi maar kaal, beschikte over verwarming noch vloerbedekking, geen computers en kantoormaterialen; kortom: totaal leeg.

Om toch een warm onderkomen te hebben, zochten wij ons verblijf bij Café St. Pieter op de grote markt in Turnhout. Gewapend met onze -destijds niet al te kleine- mobiele telefoons zochten wij de eerste contacten met toeleveranciers voor verwarming, kantoorinrichting en dergelijke. Tevens moesten wij uiteraard zorgen dat wij iedere maand onze huur en salarissen konden betalen en moesten we dus op zoek naar potentiële relaties.

Na krap drie weken konden wij dan eindelijk ons kantoorpand betrekken. Els van Riel, onze eerste secretaresse binnendienst, nam haar computer mee van huis zodat wij de orders redelijk professioneel konden verwerken. Boudewijn Tonnaer, de van Protekta/RIWA aangetrokken officemanager, zorgde, naast de vele administratieve werkzaamheden, ook voor het verwerken van orders in ons magazijn. Kortom: met weinig mensen vele diverse werkzaamheden verrichten. We hebben vele stormen moeten doorstaan maar met de onvoorwaardelijke steun van ons moederbedrijf Killgerm Chemicals Ltd. in Groot-Brittannië zijn wij erin geslaagd een vooraanstaande positie in de plaagdierbestrijdingsmarkt te veroveren. Na mijn pensionering eind februari 2009 nam Marc van Zanten het stokje met succes over.

Ik wil alle relaties, die ons vanaf het begin gesteund hebben en trouw gebleven zijn, van harte bedanken. Momenteel staat er een fantastisch bedrijf met jonge en enthousiaste medewerkers die u nog vele jaren van dienst kunnen zijn in ons zeer boeiend vakgebied, namelijk de plaagdierpreventie en -bestrijding.

Het gaat u goed!"

Rinus van Zanten

Van producten tot training en advies:
onze focus is steeds gericht op u als klant.

**20 JAAR UW
VERTROUWDE
PARTNER**

INNOVATIEF

DOELGERICHT

**OPLOSSINGS-
GERICHT**

KWALITATIEF

**STEEDS TOT
UW DIENST!**

Scan de QR-code om ons jubileum-filmpje te bekijken!

